

Motion till riksdagen 2024/25:3199

av **Magdalena Andersson m.fl. (S)**

Ett rikare och rättvisare Sverige

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	4
Sverige förtjänar bättre	5
1 Sverige blir fattigare	6
1.1 Ekonomiska kriser kräver ett starkt politiskt ledarskap.....	6
1.2 Sverige och omvärlden	7
1.2.1 Osäker global ekonomi	7
1.2.2 Sveriges tillväxt i Europas bottenliga	8
1.2.3 Högsta arbetslösheten på tio år	10
1.2.4 Regeringen klarar inte av att få igång tillväxten	11
1.3 Svenska folket under hård press	12
1.3.1 Vanligt folk betalar priset för regeringens politik.....	12
1.3.2 Regeringen har skapat kris i kommuner och regioner	13
1.4 Sektorer som gynnats under krisen.....	15
1.4.1 Bankerna har gjort övervinster.....	15
1.4.2 Livsmedelspriserna har skenat	16
1.5 Starka statsfinanser – en förutsättning för tillväxt.....	17
1.5.1 Finanspolitiska ramverket	17
1.5.2 Regeringen lånar till skattesänkningar	18
2 Reformen för 2025	19
2.1 Ekonomin ska växa och komma alla till del	19
2.1.1 Höjt barn- och studiebidrag.....	20
2.1.2 Permanent förstärkning av bostadsbidraget för barnfamiljer.....	20
2.1.3 Rättvis skattesänkning för vanligt folk	20

2.1.4 Förstärkt bostadstillägg för pensionärer.....	20
2.1.5 Tankrabatt, gratis kollektivtrafik för unga på sommaren och bättre möjligheter till körkort.....	20
2.1.6 Sveriges landsbygder är tillväxtmotorer	21
2.1.7 Starkare arbetsmarknad för en stark ekonomi.....	21
2.1.8 Färre ska hamna i en skuldfälla.....	22
2.1.9 Skatteförslag för billig el.....	22
2.1.10 Snabbhetsbonus för vindkraft	22
2.1.11 Energieffektivisering för lägre elräkningar.....	22
2.1.12 Svensk industri ska vara världsledande	23
2.1.13 Tågen ska gå i tid och vägarna fungera.....	23
2.1.14 Bygg hela Sverige	23
2.2 Stoppa gängen och bryt segregationen	24
2.2.1 Punktmarkera unga på glid	24
2.2.2 Akuta åtgärder vid gängkriminalitet	25
2.2.3 Konstruktiv fritid för barn och unga	25
2.2.4 Jämlik och rättvis kunskapsskola.....	25
2.2.5 Språklyft i förskolor och satsning på skolor och förskolor i utsatta områden.....	26
2.2.6 Åtgärder mot utanförskap och etablering för fler	26
2.2.7 Kom åt gängtopparna med RICO-lagstiftning.....	26
2.2.8 Stryp gängens finansiering.....	26
2.2.9 Bekämpa våldsbejakande extremism	26
2.2.10 För varje ytterligare krona som satsas på polisen ska minst en krona satsas på att stoppa nyrekryteringen till gängen.....	27
2.3 Samhället ska fungera och finnas där för dig	27
2.3.1 Generella statsbidrag.....	28
2.3.2 Personalsatsning i välfärden för kortare köer	28
2.3.3 Stärkt sjukvård i tider av kris och krig.....	28
2.3.4 Nej till dyrare tandvård för unga.....	28
2.3.5 Insatser för vaccinberedskap.....	29
2.3.6 Utbildning för att fler ska kunna ta lediga jobb	29
2.4 Ytterligare åtgärder för ett starkare Sverige	29
2.4.1 Bistånd	29
2.4.2 Mediestöd.....	29
2.4.3 Säkerhetshöjande åtgärder för civilsamhället	30
2.4.4 Nationella minoriteter och mänskliga rättigheter.....	30
2.4.5 Hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser.....	30

2.4.6 En levande kultur i hela Sverige	30
2.4.7 Ett Sverige rustat mot extremväder.....	30
2.4.8 Satsningar för svensk natur	31
2.4.9 Fri entré till statens museer	31
2.4.10 Statsbidrag till studieförbunden	31
2.4.11 Beivra brott mot sanktioner mot Ryssland.....	31
3 Skatteförslag och finansiering	32
3.1 Skatteförslag i budgetmotionen för 2025	32
3.1.1 En rättvis skattesänkning för vanligt folk	32
3.1.2 Avskaffa funkisskatten.....	33
3.1.3 Banks katt på övrvinster	33
3.1.4 Skattefri grundnivå på ISK	33
3.1.5 Skatteförslag för billig el.....	33
3.2 Avvisade skatteförslag i budgetpropositionen för 2025*	34
3.2.1 Avvisad skattesänkning för de allra rikaste	34
3.2.2 Avvisad neddragning i fråga om installation av solceller.....	34
3.2.3 Nej till regeringens bränslebluff	34
3.3 Övrig finansiering	34
Bilag 1 – Reformtabell	35
Bilag 2 – Förslag till utgiftsramar för 2025	38
Bilaga 3 – Förslag till utgiftsramar för 2026 och 2027	39
Bilaga 4 – Beräkningar av statens inkomster 2025	40
Bilaga 5 – Beräkningar av statens inkomster 2026 och 2027	42
Bilaga 6 – Offentliga finanser	44
Bilaga 7 – Utgiftsramar per utgiftsområde	46

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2025–2027 enligt bilaga 6 i motionen.
3. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2025 enligt förslaget i bilaga 4 i motionen och ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2026 och 2027 enligt förslaget i bilaga 5 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden och övriga utgifter för 2025 enligt förslaget i bilaga 2 i motionen.
6. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2026 och 2027 enligt förslaget i bilaga 3 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Sverige förtjänar bättre

Det är halvtid med regeringen och det går inte bra för Sverige. Vi kommer ur kostnadskrisen fattigare än vi hade behövt göra. Tio års reallöneökningar har uttraderats och vanliga svenskar kommer att avsluta regeringens mandatperiod med lägre löner än när den började. Arbetslösheten är den högsta på ett decennium och Sveriges tillväxt är bland de lägsta i Europa. Gängvåldet kryper ner i åldrarna och SD-regeringen har drivit fram en akut sjukvårdskris i hela landet.

Efter flera tuffa år längtar många svenskar efter andrum. Man ser fram emot att kunna unna sig det lilla extra i vardagen. Regeringen har lovat att tillvaron ska bli billigare, och förväntningarna är höga. Men Ulf Kristersson och Jimmie Åkesson har misslyckats med de utmaningar Sverige står inför. SD-regeringen har bränt miljarder på skattesänkningar för de rikaste, samtidigt som vanliga familjer blivit fattigare.

I årets budgetproposition upprepar sig historien. Regeringen skär ner på sjukvården, låter nyrekryteringen till gängen fortgå, struntar i framtiden för byggbranschen och industrin och vägrar att stötta alla dem som kämpar med att få ihop ekonomin. Svenska folket vill ha åtgärder för att ta tag i de problem som de möter i sin vardag – då väljer regeringen att låna pengar för att sänka skatten för dem som tjänar allra mest.

Sverige kan bättre än såhär. I Socialdemokraternas budgetförslag visar vi att det finns ett tydligt alternativ till regeringens passivitet. Vi prioriterar förstärkningar till sjukvården och åtgärder för att stärka Sveriges tillväxt. Vi går fram med kraftfulla åtgärder för att stoppa våldet här och nu och bryta nyrekryteringen till kriminella gäng. Samtidigt stöttar vi alla de barnfamiljer och pensionärer som drabbats hårt av kostnadskrisen.

Vi föreslår alla dessa åtgärder samtidigt som vi sparar fem miljarder mer än regeringen. Det är möjligt eftersom alla förslag i vår budget är finansierade, antingen med ökade intäkter eller genom omprioriteringar. Vi beskattar bankernas övervinster och vi går emot regeringens skattesänkningar för de allra rikaste. I vår budget visar vi att det med rätt prioriteringar är möjligt att stötta hushållen och bygga upp välfärden, samtidigt som man tar ansvar för statens finanser.

Vi visar att vi kan föra vårt land i en ny riktning. Mot en starkare samhällsgemenskap och ett starkare Sverige, med en ekonomi som växer och kommer alla till del.

För att Sverige förtjänar bättre.

1 Sverige blir fattigare

Det går dåligt för Sverige. Svenska hushåll och företag plågas av höga kostnader. Sveriges tillväxt ligger i Europas bottenliga för 2024 och vi har den högsta arbetslösheten på tio år.

Matpriserna har ökat, hyrorna har gått upp och räntekostnaderna har skjutit i höjden. Idag är priset för att leva i Sverige mer än 20 procent högre än det var 2021. Även om inflationstakten nu mattas av och räntorna går ner är kostnaderna för hushållen fortfarande mycket betungande. För många familjer – särskilt de som hyr sitt boende – kommer levnadskostnaderna att vara fortsatt höga en lång tid framöver.

Det tuffa ekonomiska läget gör avtryck i folks vardag. Tusentals svenska företag går i konkurs, varslen i vård och omsorg är de högsta på över ett decennium och plånboken har blivit tunnare. När svenska folket går till val i september 2026 kommer reallönerna att vara lägre än de var när SD-regeringen tillträdde.

1.1 Ekonomiska kriser kräver ett starkt politiskt ledarskap

Stora delar av världen kämpar fortfarande med effekterna av de senaste årens kriser. Under coronapandemin drabbades ekonomier runt om i världen av utbudsschocker när globala värdekedjor stördes av nedstängningarna. Regeringar och centralbanker försökte motverka en ekonomisk kollaps genom att bedriva en expansiv penning- och finanspolitik för att hålla uppe efterfrågan. Här i Sverige genomförde den socialdemokratiska regeringen en mängd reformer för att lotsa Sverige genom pandemin. Under krisåren kompenserade vi till exempel välfärden tre gånger om för uteblivna skatteintäkter. Den politik som genomfördes tog Sverige starkt ur pandemin, och vår tillväxt återhämtade sig snabbare än jämförbara länders.

Innan världens ekonomier hade hunnit återhämta sig från pandemin så inledde Ryssland sin fullskaliga invasion av Ukraina. Kriget är framförallt en humanitär katastrof som orsakar ett stort mänskligt lidande och utmanar den europeiska säkerhetsordningen. Men kriget har även fått effekter på den globala ekonomin, med högre energi-, drivmedels- och livsmedelspriser.

De omvärldsproblem som Sverige möter är inte unika, men det är tydligt att vi klarat oss osedvanligt dåligt genom kostnadskrisen. Vi har haft högre inflation än flera av våra grannländer och vår tillväxt ligger i Europas bottenliga. Även om tillväxten nu ökar i hela Europa så kommer SD-regeringens hantering av ekonomin under sina första två år vid makten att ha kännbara negativa konsekvenser för Sverige under en lång tid framöver. Sverige har helt enkelt blivit sämst i klassen.

Nu försöker SD-regeringen fly undan sitt eget bokslut över de första två åren vid makten. Den blundar för verkligheten och vägrar ta ansvar för att vanligt folk har fått agera krockkuddar mot lågkonjunkturen. SD-regeringen visar att den prioriterar helt andra saker än de stora samhällsproblem som Sverige står inför och bekymrar sig inte med att ta Sverige ur lågkonjunkturen.

Det finns stora möjligheter till en stark ekonomisk framtid för Sverige om politiken förmår att tillvarata de chanser som ges. Vi lever i en tid av nyindustrialisering som, om vi tar vara på möjligheten, innebär nya jobb och ökad tillväxt. De nya industriprojekten kommer att ge jobb till fler elektriker, montörer och byggarbetare. Vi behöver bygga ut samhället på alla de orter där industrin etableras, med fler bostäder och en starkare välfärd.

Men istället för att genomföra nödvändiga satsningar som krävs för att få igång svensk ekonomi så väljer SD-regeringen att skuldsätta svenska folket genom att låna till skattesänkningar för de allra rikaste. Hellre än att lansera seriös politik för att öka bostadsbyggandet, snabba på energiutbyggnaden och öka utbildningstakten sänker de skatter för de redan förmögna. Sådana skattesänkningar har visat sig ha en mycket begränsad effekt på arbetslöshet och tillväxt i förhållande till satsningar på utbildning, välfärd och offentliga investeringar. Snarare pekar flera framstående nationalekonomer på att den enda påtagliga effekten av skattesänkningar för de rikaste är att de rika blir rikare.

Att bränna pengar på skattesänkningar för höginkomsttagare är inte bara en djupt orättvis politik, det är också en dålig politik för svensk tillväxt.

1.2 Sverige och omvärlden

1.2.1 Osäker global ekonomi

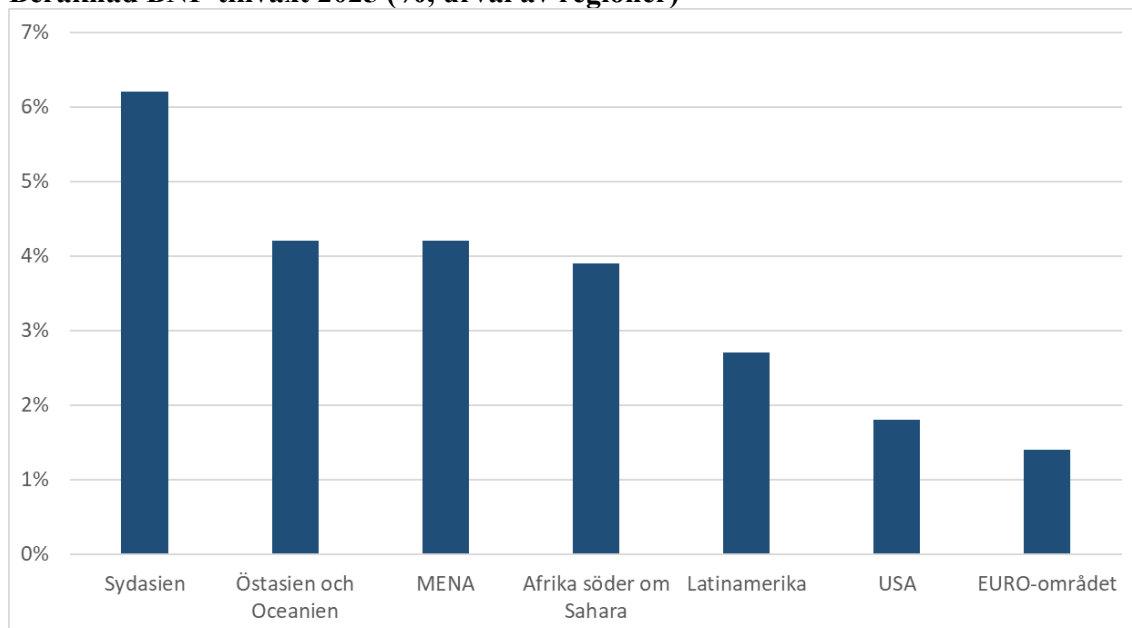
Efter flera tuffa år ser nu allt fler positivt på världsekonomin. Den globala ekonomin stabiliseras för första gången på tre år och tillväxten beräknas öka. I det ekonomiska dragloket USA har räntorna börjat sänkas och många ekonomer tror på en soft landing för landet.

Men det finns fortfarande orosmoln på horisonten. De senaste månaderna har de globala tillväxtutsikterna blivit svagare än vad många trott. Även om tillväxten beräknas öka de närmsta åren så spås den fortfarande bli lägre än före pandemin. Särskilt mörka är de ekonomiska utsikterna för Europas och EU:s ekonomiska motor Tyskland, som beräknas växa med så lite som 0,1 procent i år och 1,0 procent under 2025. En svagare ekonomisk utveckling för Sveriges exportpartners utgör en betydande risk för svensk industri och regeringen måste ta frågan på allvar. Hittills har den bortprioriterat svensk exportindustri och inte vidtagit de åtgärder som krävs för att stärka svensk konkurrenskraft.

Det finns fortfarande en överhängande risk för ett eskalerat handelskrig mellan USA och Kina, mycket beroende på utgången av det amerikanska presidentvalet. En ökad protektionism är skadlig för ett litet exportland som Sverige, särskilt om EU dras in till följd av sina band till USA.

De nya industrierna har haft det tufft under lågkonjunkturen. Både mindre cleantech-företag och större industrier har upplevt en nedgång i efterfrågan och utmaningar med finansiering. Ett tydligt exempel är omstruktureringar vid Northvolt under hösten 2024. Samtidigt ökar konkurrensen från Kina, där staten i många fall subventionerar de nya industrierna och pressar priserna. Att vara konkurrenskraftiga och teknikledande i omställningen är av yttersta vikt för Europa och Sverige.

Beräknad BNP-tillväxt 2025 (% , urval av regioner)

Källa: IMF.

Inflationen är på väg ner runt om i världen, allteftersom råvarupriser faller och leverantörskedjor återanpassar sig. De centralbanker som höjde räntorna när inflationen ökade har nu börjat sänka dem igen. Under det närmsta året väntas räntorna fortsätta sänkas, även om vi sannolikt inte kommer att återgå till den lågräntemiljö som rådde före kostnadskrisen.

I Sverige har inflationen redan sjunkit under Riksbankens märke, och den förväntas ligga där under nästa år. Huvudansvaret för inflationsbekämpningen ligger på Riksbanken, men dess penningpolitiska åtgärder har kompletterats av vår starka partsmodell där fackföreningarna har tagit ett stort ansvar för lönebildningen. För att säkra en fortsatt sund lönebildning är det viktigt att regeringens finanspolitiska åtgärder fördelas rättvist mellan alla dem som tagit ansvar för inflationsbekämpningen under krisen.

Även om inflationen nu sjunker så finns det fortsatta risker. Ytterligare eskalering i Mellanöstern skulle kunna driva upp energipriser och i sin tur öka inflationen på andra insatsvaror. Hur snabbt konjunkturer återhämtar sig, både i Sverige och utomlands, kan ha effekter på prissättning. Och politiken måste göra sitt för att ge förutsättningarna för ett fortsatt gott samarbete mellan arbetsmarknadens parter.

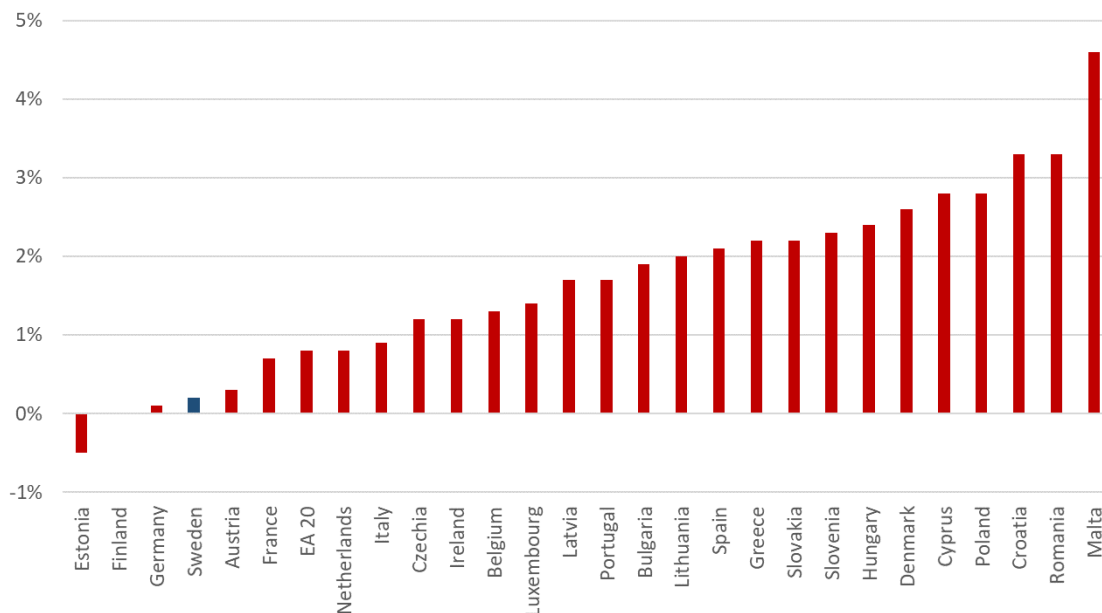
1.2.2 Sveriges tillväxt i Europas bottenliga

Sverige har klarat sig osedvanligt dåligt under de senaste två åren jämfört med andra länder. Vi har haft hög inflation och låg tillväxt. Men det hade inte behövt vara så. Hur ett land klarar ekonomiska kriser beror på den politik som förs. Regeringen har under de senaste två åren saknat åtgärder för Sveriges tillväxt och för att stötta vanligt folk. Det har förvärrat konjunkturen och lett till högre arbetslöshet och sämre marginaler för dem som har det tuffast.

Förra året hade Sverige en nedgång i BNP under tre av fyra kvartal. Vi var ett av få europeiska länder med negativ tillväxt under 2023 (-0,2 procent). Även i år sticker Sverige ut på nedsidan och EU-kommissionen uppskattar att vi kommer att få bland Europas svagaste tillväxttakter under 2024 (0,2 procent).

Under 2025 beräknas tillväxttakten vända uppåt i hela Europa och så även i Sverige (2,1 procent). Men SD-regeringens hantering av ekonomin kommer att vara ett sänke för Sverige under en lång tid framöver. Svensk BNP är i princip oförändrad sedan slutet av 2021 och i EU-kommissionens prognoser ligger Sverige fortsatt i Europas bottenliga för treårsperioden 2023–2025.

EU-kommissionens prognos för real BNP-tillväxt 2024 (%)

Källa: EU-kommissionen.

En kraftigt bidragande faktor till den svaga konjunkturen är krisen i byggsektorn. Enligt företrädare för industrin upplever Sverige den värsta byggkrisen sedan 90-talskrisen. Byggandet har tvärnitat och det byggs färre än hälften så många bostäder som innan regeringen tillträdde. Enligt Byggföretagens prognoser förväntas investeringar i nybyggnation minska med 34 procent under 2024 efter att redan ha minskat med 37 procent under 2023. Effekten på BNP är tydlig. Enligt Konjunkturinstitutet tyngde tappet i bygginvesteringar BNP med 1,2 procent under 2023 och förväntas tynga BNP med 0,7 procent under 2024, vilket även regeringen tillstår.

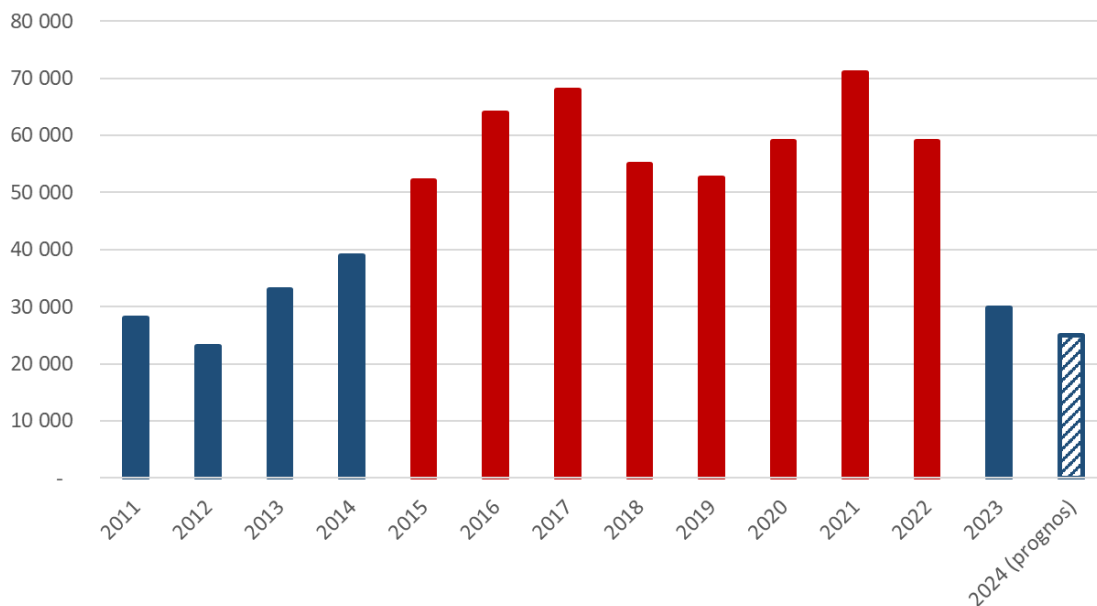
Krisen slår hårt mot byggnadsarbetarna. I snitt gick fler än sex byggföretag omkull varje dag under första halvåret av 2024, en ökning med nästan 50 procent från året innan. Arbetslösheten ökar som följd och under 2023 varslades över 9 000 personer inom byggsektorn, en ökning med över 150 procent.

Byggkrisen är allvarlig av flera anledningar. Dels för att den slår hårt mot de personer som jobbar inom sektorn, dels för att den kommer med stora makroekonomiska risker. Minskningen i bostadsinvesteringar tynger BNP här och nu, men vi riskerar också att tappa den kompetens vi behöver för att bygga Sverige framåt. Dagens låga bostadsbyggande har en negativ påverkan på vår tillväxt, vår nyindustrialisering och möjligheten för Sveriges befolkning att flytta till jobb och utbildning i olika delar av landet.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2025 att 140 miljoner kronor ska avsättas för bostadsprojekt i norra Sverige och att avgiften för byggkreditgarantier ska sänkas. Dessa åtgärder är otillräckliga när Sverige har den värsta byggkrisen sedan 90-talet och svenskt bostadsbyggande fortsatt tynger BNP-tillväxten. Vi socialdemokrater

vill se breda åtgärder både för bostadsbyggande och för att stärka välfärden på de nyindustrialiserade orterna.

Prognos för antalet påbörjade bostäder i Sverige 2011–2024

Källa: Boverket.

Ett av regeringens viktigaste vallöften var att leverera mer och billig el. Halvvägs i mandatperioden är det uppenbart att den kommer att misslyckas. Å ena sidan stryker regeringen finansiering av vindkraft, å andra sidan gör sig regeringen redo att satsa hundratals miljarder på utbyggd kärnkraft. Resultatet blir en stor osäkerhet för marknadens aktörer, vilket i sin tur stoppar byggandet av ny vindenergi. Runt om i Sverige stoppas stora investeringar när landbaserad vind inte godkänns, när regeringen ändrar förutsättningarna för finansiering av havsbaserad vindkraft och när regeringen drar undan mattan för ny solenergi.

I slutändan blir det kostsamt för Sverige, med högre elräkningar för hushållen och sämre investeringspotential för företagen. Bara i Sydsverige riskerar elpriserna att bli 40 öre dyrare per kilowattimme till 2030 till följd av att elproduktionen inte byggs ut.

1.2.3 Högsta arbetslösheten på tio år

Sedan SD-regeringen tillträdde har arbetslösheten ökat till den högsta nivån på tio år, bortsett från pandemin. Bostadsbyggandet har kraschat och stora företag planerar att säga upp tusentals anställda. Konkursantalet ökar kraftigt i Sverige, med en tredjedel fler konkurser i år, och fler anställda som drabbas. Varslen inom vård och omsorg är de högsta på över ett decennium och slår rekord i flera regioner. Stora företag som Telia, JM och Northvolt varslar tusentals personer som riskerar att bli av med sina jobb.

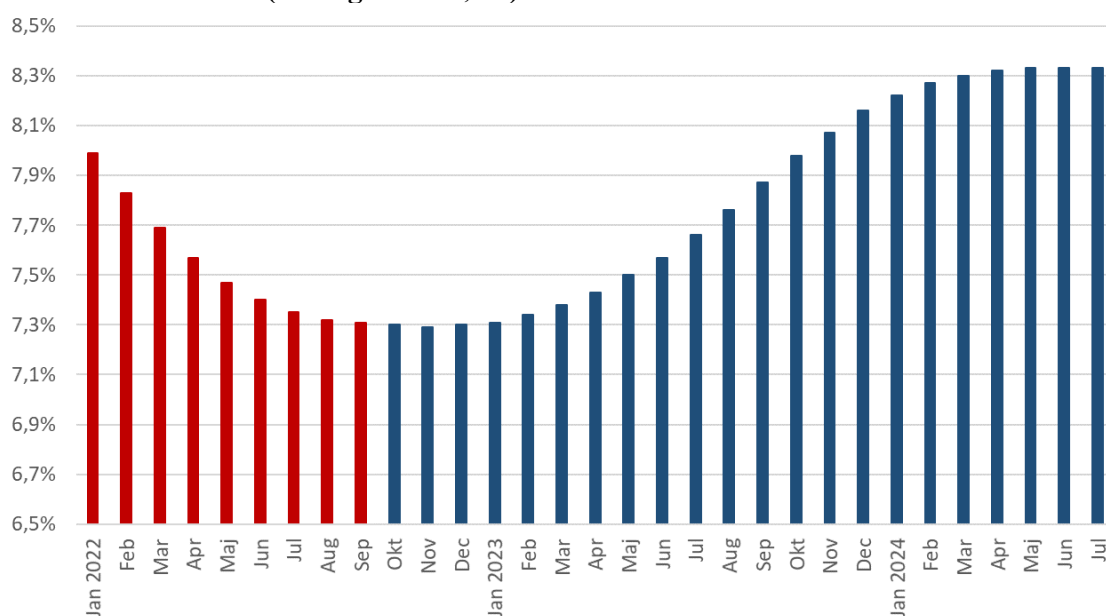
Ett sådant utmanande läge behöver mötas med en aktiv arbetsmarknadspolitik och konkreta insatser för att rädda jobb. Under pandemin satte den socialdemokratiska regeringen ett framgångsrikt system för korttidsarbete på plats för att bevara arbetstillfällena. Systemet med korttidsarbete behöver vårdas och värnas, i synnerhet i tider av lågkonjunktur, och vi måste dra lärdom av erfarenheterna från pandemin för att stärka systemet i syfte att förhindra fusk och felaktigt användande.

Samtidigt som arbetslösheten når rekordnivåer fortsätter regeringen att nedmontera jobbpolitiken. SD-regeringen har skurit ner på arbetsmarknadspolitikerna med miljard-

belopp, och årets budget visar att den inte har någon ambition att ändra riktning. Investeringar skjuts på framtiden, vuxenutbildningen ges inte nödvändiga resurser och SD-regeringen misslyckas med att ge Sveriges företag förutsättningar för långsiktig tillväxt.

Lågkonjunkturen behöver mötas med tillväxtåtgärder och en aktiv arbetsmarknads-politik som i första hand rustar, men också matchar, den som saknar arbete. Den bör också matcha arbetsmarknadens behov och underlätta för arbetsgivarna att få den kompetens de behöver. Investeringar i kompetensförsörjning, energiproduktion och bostadsbyggande hade kunnat stärka Sverige och svenska företag. Men det väljs bort för skattesänkningar för de allra rikaste.

Svensk arbetslöshet (säsongrensad, %)

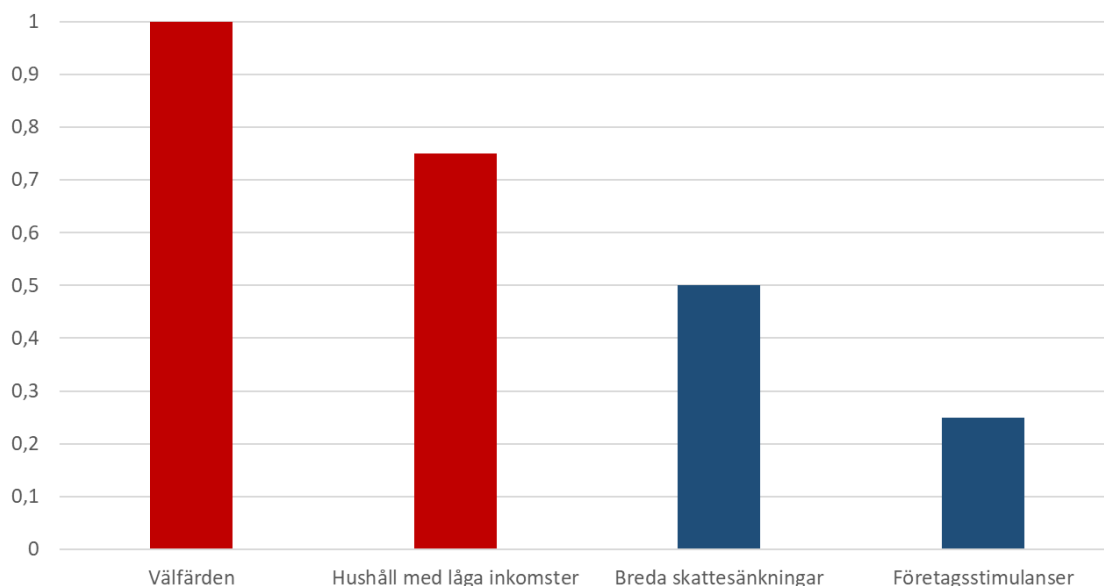
Källa: SCB.

1.2.4 Regeringen klarar inte av att få igång tillväxten

I tuffa ekonomiska tider krävs ett tydligt politiskt ledarskap och en regering som klarar av att prioritera. Det krävs att regeringen förmår att bedriva en ekonomisk politik som får igång ekonomin, som hjälper vanliga hushåll och familjer och som underlättar för svenska företag. För att kunna göra allt det här samtidigt så måste regeringen prioritera och använda statens pengar där de har störst effekt.

Ett sätt att mäta nytta av statens pengar är att titta på BNP-multiplikatorer, det vill säga hur många kronors tillväxt en spenderad skattekrona genererar. Konjunktur-institutet har, i likhet med de flesta internationella studierna på området, bedömt att det mest effektiva sättet att öka tillväxten och sysselsättningen är att satsa på välfärden och att stötta de familjer som har det tuffast. Ökas inkomsterna i den nedre delen av inkomstskalan så kommer hushållen att använda de pengar de får till att konsumera inhemskt producerade varor och tjänster i större utsträckning än hushåll med höga inkomster. Det här är särskilt viktigt i detta läge när hushållens konsumtion varit ett av de stora sänkena för svensk tillväxt. Investeringar i välfärden genererar nya jobb och ser till att samhället finns till för alla. I båda fallen växer Sverige starkare.

Svenska BNP-multiplikatorer

Källa: Regeringskansliet.

Mindre effekt på tillväxt och arbetslöshet har skattesänkningar, särskilt om de går till de redan förmögna. Höginkomsttagare har en lägre marginell konsumtionsbenägenhet och är mer benägna att lägga pengarna på ökat sparande istället för att konsumera dem.

En regering som haft för avsikt att ta ansvar för svensk ekonomi hade därför använt skattepengarna där de gör mest nytta. Hos barnfamiljer, pensionärer och ensamstående samt i sjukvård, skola och äldreomsorg.

Men så prioriterar inte SD-regeringen. Den väljer att sänka skatten för höginkomsttagare, fullt medveten om att det inte är bra för svensk tillväxt. Det är inte bara ett hån mot vanligt folk. Det är också dåligt för svensk ekonomi.

1.3 Svenska folket under hård press

Svenska hushåll är hårt pressade. De senaste åren har familjer runt om i landet upplevt den högsta inflationen på 30 år. De sammanvägda priserna har stigit mer än 20 procent sen 2021 och hushållens köpkraft har gröpts ur.

Nu är inflationen återigen nere under Riksbankens målnivå. Inflationssiffrorna för augusti månad visade på en bred inflationstakt (KPI) på 1,9 procent och en ökning med 1,2 procent när effekten av ränteförändringar räknas bort (KPIF). Riksbanken har börjat sänka styrräntan och marknaden prisar i dagsläget in ytterligare cirka 75 punkters sänkningar under året. Men trots att inflationstakten nu är lägre och vi ser vissa tecken på ljusning kommer prisnivån att förbli hög, och de hushåll som har det tuffast kommer fortsatt att vara hårt pressade.

1.3.1 Vanligt folk betalar priset för regeringens politik

Sveriges rekordhög inflation har gjort alla svenskar fattigare, men den har slagit extra hårt mot de som lever med små marginaler. Många svenska pensionärer får vända på varje krona för att få vardagen att gå ihop. Barnfamiljer har märkt av hur vardagen gått från att vara svår att få ihop till att bli näst intill omöjlig. Vanliga hushåll som före

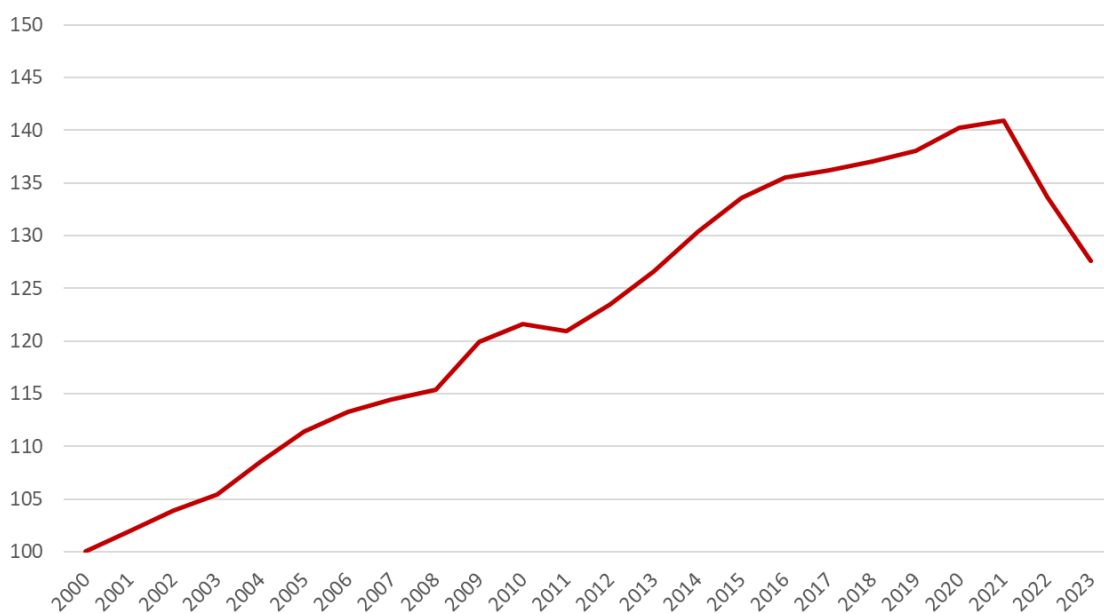
kostnadskrisen kunde lägga undan några hundralappar av lönen går nu back i slutet av varje månad.

Vittnesmålen om hur krisen drabbar är många. Nästan varannan ensamstående förälder med lägre inkomst har inte haft råd att köpa näringsriktig mat till sina barn. Var fjärde ensamstående förälder med lägre inkomst har behövt låna pengar av en närstående, vän eller bank för att kunna betala grundläggande utgifter. Mer än varannan ensamstående förälder med lägre inkomst har haft svårigheter att betala fritidsaktiviteter till barnen. Sverige har den högsta barnfattigdomen i Norden. Röda Korset har behövt fyrdubbla sina matutdelningar för att hjälpa familjer som inte har råd med mat.

Regeringen har svikit de här familjerna. Våra grannländer valde att stötta de familjer som hade det tufft genom sänkta förskoleavgifter, billigare fritids och höjt barnbidrag. Men SD-regeringen bränner pengar på sänkta skatter för höginkomsttagare samtidigt som vanliga löntagare blir fattigare.

I budgeten för 2025 går regeringen ett steg längre och skär ner på bostadstillägget för de barnfamiljer som har det tuffast. Samtidigt som Jimmie Åkesson får en skattelättnad på över 3 000 kronor per månad så får en utsatt barnfamilj 775 kronor mindre i plånboken. Det är en djupt orättvis och felprioriterad politik.

Reallönetillväxt. Index: 2 000 = 100

Källa: Medlingsinstitutet.

SD-regeringens två första år vid makten har varit kostsamma för svenska arbetare. Löneökningarna har inte hållit samma tempo som inflationen och de som arbetar har sett tio år av reallöneökningar försvinna. När svenska folket går till val i september 2026 kommer reallönerna att vara lägre än de var när SD-regeringen tillträdde. Denna mandatperiod kommer att utgöra fyra förlorade år för landets arbetare.

1.3.2 Regeringen har skapat kris i kommuner och regioner

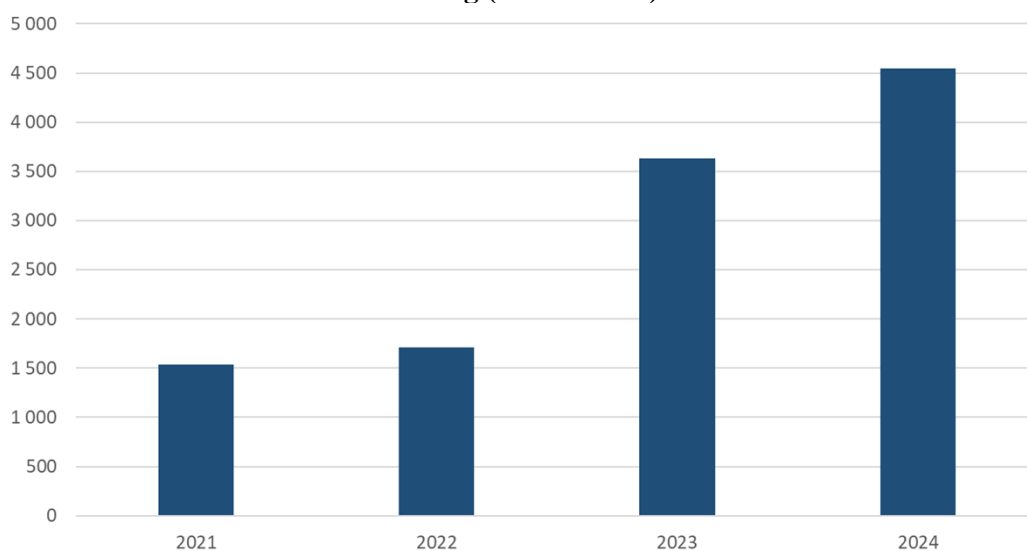
Sverigedemokraterna och regeringen har försatt Sverige i en akut nationell sjukvårdskris. Årsskiftet 2022/2023 stod det klart att situationen i den svenska sjukvården skulle komma att försämrats. Den höga inflationen hade då slagit igenom i sjukvårdens kostnader och Sveriges regioner larmade samfällt om att situationen inför 2024 skulle komma att bli än värre då utvecklingen skulle få kraftigt genomslag på regionernas

pensionskostnader. Det stod redan under våren 2023 klart att statsbidragen för 2024 skulle behöva höjas kraftigt. SD-regeringen valde att ignorera varningsropen.

Sjukvårdskrisen är skapad av SD-regeringen som prioriterat skattesänkningar för de allra rikaste före helt nödvändiga resurser till svensk sjukvård. De har i budget efter budget valt att underfinansiera välfärden och nu ser vi resultatet – sjukvårdskrisen består.

Nu slår de konkreta effekterna av förra årets neddragningar igenom. Sjukvården står inför en nedskärningshöst. Varslen inom vård och omsorg är de högsta på över ett decennium och slår rekord i flera regioner. Det är nu som patienter upplever en försämrad tillgänglighet, längre köer och en mer stressad personal. På längre sikt är det allra allvarligaste med sjukvårdskrisen att den ytterligare försvårar arbetet vad gäller personal- och kompetensförsörjning. Besparingarna leder till ytterligare försämrad arbetsmiljö och sämre arbetsvillkor. Det gör det än svårare att attrahera personal till vårdens arbetsplatser. Regeringens agerande under 2024 har därmed förlängt krisen och försvårat återhämtningen.

Rekordvarsel inom vård och omsorg (antal varsel)

Källa: Dagens Nyheter. Stapeln för 2023 är rensad för varslat i företaget Humana som i februari 2023 varslade hela sin personalstyrka (över 11 000 personer).

Krisen är på intet sätt begränsad till sjukvården. Skolan, omsorgen och andra viktiga verksamheter som kollektivtrafiken drabbas också hårt av den ekonomiska utvecklingen. De ökande priserna har gjort att kostnaden för löpande inköp av sådant som skolböcker och mat till skol- och omsorgsbispisningarna ökat i snabb hastighet. Fasta kostnader som lokallhyror har också ökat till följd av de höga räntorna.

Bristen på utbildad personal är ett problem som spänner över verksamheter. Lärarbrist leder till stökigare klassrum i skolan. I omsorgen tvingas undersköterskorna springa allt snabbare. I tillägg till välfärdens svältkur kommer SD-regeringens neddragningar inom utbildning att leda till att bemanningsproblemen fördjupas och att de strukturella problemen i skolan, vården och omsorgen förstärks.

En socialdemokratisk regering hade prioriterat annorlunda. Vi vet att en väl fungerande välfärd är samhällets bästa verktyg för ökad trygghet och jämlikhet. Vi föreslog dubbla resurser till välfärden jämfört med regeringen i budgeten för år 2023 och föreslog att åter dubblera resurserna till sjukvården jämfört med regeringen år 2024. Med våra föreslagna åtgärder hade sjukvårdskrisen undvikits. Vi hade även gett

Sveriges regioner långsiktiga besked om de ekonomiska förutsättningarna framåt. Vi socialdemokrater vill se ett systemskifte för svensk välfärd, där de generella statsbidragen ska räknas upp i takt med inflationen. Det måste vara slut med att politiker presenterar ”satsningar” på välfärden som i själva verket är nedskärningar.

Vården, skolan och omsorgen ska alltid finnas där när man behöver den. Våra gemensamma resurser ska användas till rätt saker så att medborgarnas behov sätts före marknadens. Dagens marknadskaos går ut över elever, patienter och brukare som drabbas när skolor går i konkurs och resurser försvinner bort ifrån verksamheterna. Privatiseringar och marknadsexperiment slukar skattepengar som behövs i våra klassrum, i hemtjänsten och på våra sjukhus. Vi socialdemokrater tycker att svensk välfärd ska vara till för svenska folket – inte internationella riskkapitalister.

1.4 Sektorer som gynnats under krisen

Bördan av kostnadskrisen har inte burits av alla. Medan vanliga hushåll pressas hårt finns det några få som knappt har känt av att allt blir dyrare, och som till och med ökat sina inkomster. Det hotar samhällsgemenskapen.

I spåren av pandemin och kostnadskrisen så har vinstandelen i näringslivet ökat i många delar av världen. Med andra ord har de som driver företag kunnat ta ut allt mer pengar relativt de som arbetar. I flera fall drivs företagens ökade vinster av underliggande strukturella problem som dålig konkurrens eller en icke-fungerande marknadsstruktur. Då krävs det en regering som går in och tar ansvar för de marknadsmisslyckanden som ligger till grund för övervinsterna. Det är inte bara det moraliskt rätta, utan även nödvändigt för att garantera en effektiv och väl fungerande ekonomi.

Ett tidigt exempel på orättvisorna från kostnadskrisen var de höga elpriserna och elbolagens övervinster. När elbolag runt om i Europa började ta ut miljardvinster så gick våra europeiska grannar snabbt ut och satte tak på deras vinster. Pengarna återfördes i sin tur till hushåll och småföretag. Det var ett sätt att korrigera en icke-fungerande marknad och återställa legitimitet i systemet.

Sverige var sist i Europa med att implementera intäktstaket för elproducenter och valde en ineffektiv modell som innebar mycket små skatteintäkter. Därtill valde SD-regeringen att inte sätta ett tak på elstödet, så att en enskild individ kunde få över 700 000 kronor i elstöd. För att dölja de fördelningspolitiska effekterna av sitt förslag valde regeringen att sekretessbelägga informationen om vem som kunnat ta del av stödet.

Det försenade elstödet är bara ett av flera exempel där SD-regeringen valt att inte korrigera uppenbara marknadsmisslyckanden. Den vill hellre ge rekordvinster till banker än återföra pengarna till hushåll och välfärd. Den tar inte tag i den bristande konkurrensen i livsmedelssektorn som driver upp priserna. Den står inte på vanligt folks sida.

1.4.1 Bankerna har gjort övervinster

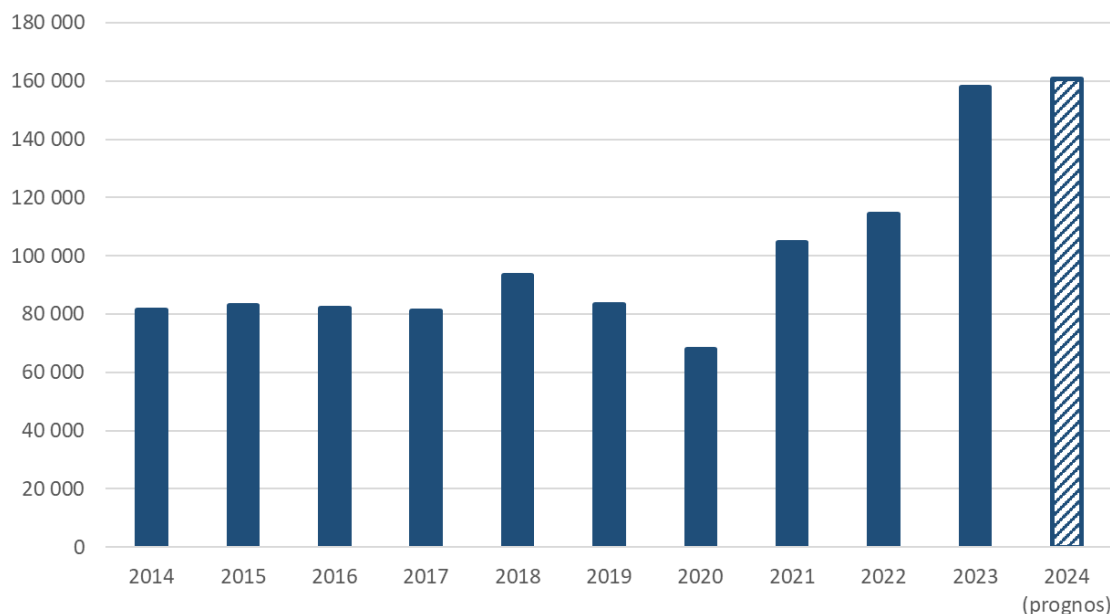
En sektor där vinsterna rusat är banksektorn. Bankerna var snabba med att höja utlåningsräntorna i takt med att Riksbanken höjde styrräntan, men valde samtidigt att inte höja inlåningsräntorna i samma takt. När räntecykeln vänder ser vi hur bankerna är snabba med att sänka sparanderäntorna, men inte lika snabba med att sänka räntorna på bolån.

Bankernas agerande har inneburit att vinsten från deras räntenetton, det vill säga skillnaden på deras in- och utlåningsräntor, har ökat kraftigt. När vanliga hushåll kämpat med höga räntor har bankerna kunnat plocka ut övervinster. De svenska storbankernas vinster kommer troligtvis att uppgå till cirka 160 miljarder kronor 2024. Att svenska storbanker har kunnat ta ut övervinster på hushållens bekostnad är ett marknadsmisslyckande. Konkurrensen i banksektorn är i grunden för dålig och konsumenternas ställning är för svag, något som blyxtbelysts av de senaste årens kostnadskris.

Socialdemokraterna har ställt sig på hushållens sida i kostnadskrisen. Vi har gått fram med flera förslag för att stärka konsumenternas ställning på bolånemarknaden och öka konkurrensen. Bland annat vill vi begränsa användandet av listräntor, ge SBAB större möjligheter att konkurrera och pressa priser samt se över systemet med ränteskillnadsersättning.

Alla dessa förslag skulle minska låntagares kostnader på sikt. Men vi vill också åtgärda de övervinster som uppstått här och nu. Därför har vi föreslagit en skatt på bankernas övervinster som skulle gå tillbaka till hushållen och till välfärden. Vi uppskattar att en sådan skatt skulle kunna ge 16 miljarder under 2025 – pengar som skulle kunna rädda jobb i sjukvården och stötta svenska barnfamiljer genom krisen. Men regeringen har konsekvent valt att ställa sig på bankernas sida istället för svenska folkets.

Vinster för de svenska storbankerna (miljoner kronor)

Källa: Årsredovisningar för storbankerna Nordea, SEB, SHB och Swedbank.

1.4.2 Livsmedelspriserna har skenat

Priserna har ökat för de flesta produktkategorier men vissa prisökningar har haft särskilt stor inverkan på vanliga hushåll. Livsmedel är ett tydligt exempel, där priserna snabbt gick upp och fortsatt ligger kvar på en mycket hög nivå. Sedan början av år 2022 har matkassen blivit 26 procent dyrare, vilket är den största ökningen på så kort tid sedan 50-talet.

En vanlig tvåbarnsfamilj behöver idag betala nästan trettiotusen kronor mer för mat per år. Konsumentverket konstaterar att den bristande konkurrensen i livsmedelskedjan

innebär att vi betalar mer för många livsmedel än vad vi skulle behöva göra och rapporter om matjättarnas gigantiska vinster duggar tätt. Detta samtidigt som vart tredje hushåll kämpar med att få ekonomin att gå ihop och varannan ensamstående förälder med lägre inkomst inte har råd att sätta näringsrik mat på bordet. Regeringen har valt att stå passiv inför detta.

Vi har föreslagit flera åtgärder för att bromsa prisökningarna och göra det billigare för vanligt folk att sätta mat på bordet. Bland annat har vi föreslagit en matpris-kommission med uppdrag att följa och agera mot skenande matpriser, åtgärder för ökad konkurrensen i sektorn samt krav på högre transparens för att enklare identifiera oskäligen prisökningar och följa upp matjättarnas övervinster. Men regeringen väljer att ignorera detta och låter svenska barnfamiljer och pensionärer betala priset.

1.5 Starka statsfinanser – en förutsättning för tillväxt

Starka statsfinanser är en förutsättning för att Sveriges ekonomi ska kunna fortsätta att växa. Stabila finanser ger utrymme för tillväxthöjande investeringar som i sin tur ger förtroende på finansmarknaderna. Investeringar och finansiell stabilitet understödjer varandra. Sverige är ett tydligt exempel på det. Vi har starka statsfinanser och en av EU:s högsta investeringstakter.

Men starka statsfinanser är ingen naturlag; det krävs en ansvarsfull politik för att säkerställa att den långsiktiga stabiliteten inte äventyras. Det är bara med ordning och reda i ekonomin som vi kan förhindra att ekonomiska kriser leder till nedskärningar i välfärden som drabbar barnen i skolan, äldre i äldreomsorgen och patienterna i vården.

Men också att oförutsedda kriser inte drabbar investeringstakten, förtroendet på internationella kapitalmarknader och vår långsiktiga tillväxt.

De svenska offentliga finanserna är fortsatt starka, inte minst tack vare att den socialdemokratiskt ledda regeringen de senaste mandatperioderna bedrivit en ansvarsfull och väl avvägd ekonomisk politik som resulterade i en snabb ekonomisk återhämtning efter coronapandemin och en fortsatt låg statsskuld.

1.5.1 Finanspolitiska ramverket

Vi välkomnar den pågående översynen av det finanspolitiska ramverket. De offentliga finanserna är i ett betydligt bättre skick nu än när ramverket introducerades på 90-talet. Därför tycker vi att det är dags att övergå till ett balansmål. På så sätt kan vi frigöra mer utrymme för att möta den demografiska transitionen i välfärden, samtidigt som vi tar fortsatt ansvar för statsskulden. Vi är också öppna för lånefinansiering av strategiska infrastrukturprojekt med stor klimatnytta. Vidare är den ordnade och sammanhållna budgetprocessen, där olika angelägna ändamål mäts mot varandra i relation till det budgetutrymme som finns, en central del av det finanspolitiska ramverket.

I den senaste översynen av det finanspolitiska ramverket exkluderades skrivningar om uppdelningen mellan finans- och penningpolitik. I den pågående översynen av ramverket bör en sådan diskussion tas med. Ett nytt ekonomiskt läge ställer nya krav på finanspolitiken och dess förmåga att prioritera. Samtidigt har de senaste åren belyst vikten av rollfördelningen och samspelet mellan penningpolitiken och finanspolitiken, inte minst vid djupa kriser eller stora konjunkturavvikelser. Då räcker inte alltid penningpolitiken och de automatiska stabilisatorerna ensamma till som stabiliseringspolitiska instrument. Ett annat exempel är vid utbudsschocker, där det finns en risk att

penningpolitiken och finanspolitiken motverkar varandra. Slutligen bör översynen av det finanspolitiska ramverket ta upp frågan om granskningen av samspelet mellan penning- och finanspolitiken samt den sammantagna stabiliseringspolitiken.

1.5.2 Regeringen lånar till skattesänkningar

Mot denna bakgrund är finansministerns hantering av de offentliga finanserna mycket oroande. Elisabeth Svantesson har misslyckats med att nå målen för det finanspolitiska ramverket i sina tidigare två budgetar. I årets budget visas att målen inte heller kommer att nås 2025 eller 2026.

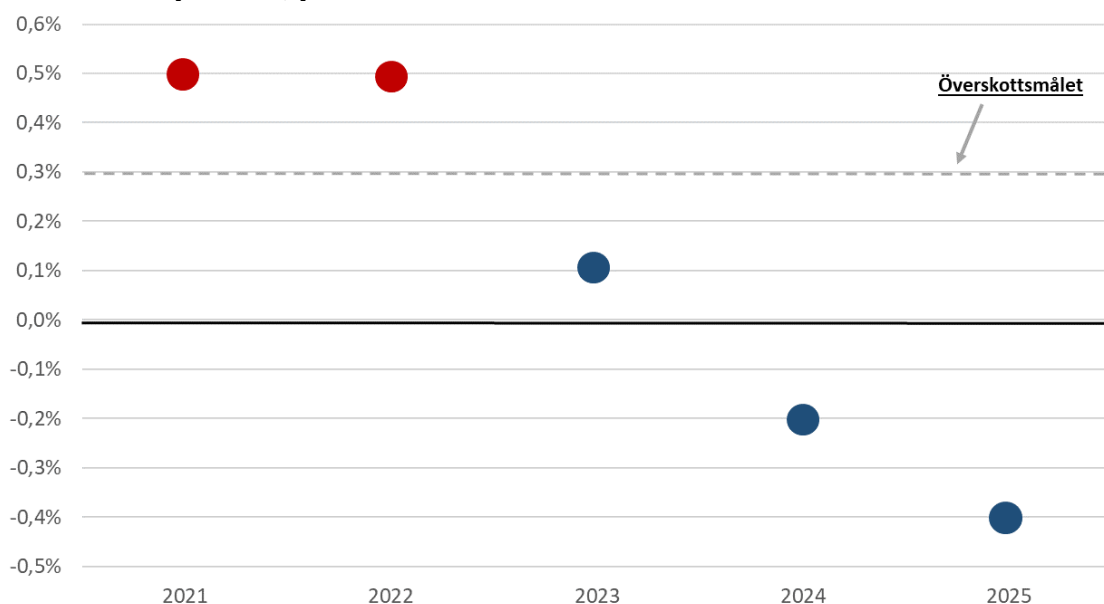
Årets budget är exceptionellt stor. Ett reformutrymme på 60 miljarder tas i anspråk bara för 2025, trots att Konjunkturinstitutet räknar med att det finns ett budgetutrymme på 120 miljarder för de närmsta fyra åren.

Moderaterna säger sig värna det finanspolitiska ramverket. Samtidigt är det med en moderat finansminister i spetsen som Sverige går med underskott under 2024, sannolikt ännu större 2025. Regeringen pekar på stödet till Ukraina som den bidragande faktorn till detta, men även justerat för det viktiga Ukrainastödet så når regeringen inte upp till de finanspolitiska målen.

Kontentan är att finansministern lånar till skattesänkningar. Hon låter Sverige gå med underskott för att sänka skatten för de allra rikaste. Det innebär de facto att undersköterskor, snickare, lärare och poliser skuldsätts och behöver betala ränta, enkom för att SD-regeringen ska kunna sänka skatten för de välbeställda. Detta är ett återkommande mönster. Vi såg det på 70-talet, vi såg det på 90-talet, vi såg det under Reinfeldt-åren och vi ser det idag. Varje gång vi har en moderat finansminister så är det svenska folket som betalar priset.

I vårt budgetalternativ tar vi ansvar för de statliga finanserna. Alla de nya förslag vi lägger är finansierade, antingen med ökade intäkter eller genom omprioriteringar. Dessutom skulle vår budget leda till att statens sparande ökade med fem miljarder kronor under 2025. Med rätt prioriteringar är det möjligt att hjälpa hushållen och bygga upp välfärden, samtidigt som man tar ansvar för statens finanser.

Strukturellt sparande, procent av BNP

Källa: Regeringskansliet.

2 Reformen för 2025

2.1 Ekonomin ska växa och komma alla till del

Lågkonjunkturen och SD-regeringens politik har slagit hårt mot Sverige. Vanliga hushåll pressas av höga priserna på mat och boende. Samtidigt har reallönerna urholkats. Sveriges ekonomiska tillväxt är bland de sämsta i Europa och arbetslösheten är rekordhög. Konkurserna ökar, varslen inom vård och omsorg är de högsta på ett decennium och bostadsbyggandet har avstannat.

Medan många hushåll kämpar för att få ekonomin att gå ihop så har vissa branscher skott sig på kostnadskrisen. Storbankerna tjänar fortfarande miljarder på sina räntenetton. Livsmedelsbranschens dåliga konkurrens har lett till högre priser.

När regeringen gick till val så lovade den att vanliga familjer skulle få det billigare. Men ingenting händer. Istället för att genomföra nödvändiga åtgärder för att stötta vanligt folk och få igång ekonomin så bränner SD-regeringen miljarder på skattesänkningar för höginkomsttagare. Den väljer att låta konkurserna öka, den väljer att låta sjukvårdskrisen fortgå och den vägrar ta fajten mot banker och matjättar. Regeringen låter dig och Sverige bli fattigare.

Men det hade inte behövt vara såhär. Sveriges framgångar är sprungna ur en stark ekonomi. Hög produktivitet och låg arbetslöshet var förutsättningar för att bygga vårt välfärdssamhälle. Runt knuten väntar nästa ekonomiska språng. Världen behöver idéer, teknologier och produkter för en hållbar och bättre framtid. Sverige har naturresurser, industri och kunskap för att möta det behovet. Vi är ett av världens mest innovationsrika länder och vi har stora exportföretag som bidrar till tillväxt och välbefinnande. Vi har en kompetent och välorganiserad arbetskraft som tar ansvar för svensk ekonomi. Vi ligger i framkant gällande ny teknik, och nyindustrialiseringen av Sverige kan ge oss välbetalda jobb och en stark tillväxt. Men då krävs det en regering som tar vara på de möjligheter vi har.

Då krävs effektiva åtgärder för jobb och tillväxt:

- Vi behöver omedelbara åtgärder för att få igång bostadsbyggandet och ta Sverige ur den värsta byggkrisen sedan 90-talet.
- Vi behöver mer billig el som pressar elräkningarna för hushållen och industrin här och nu.
- Vi behöver mota den rekordhög arbetslösheten med en aktiv och ambitiös arbetsmarknadspolitik.
- Vi behöver stötta de familjer som har det svårast och öka hushållens köpkraft.
- Vi behöver satsa på välfärden för att garantera att skola och vård levererar för alla svenskar.

Regeringen vill inte satsa på Sverige, men det vill Socialdemokraterna. Vi vill ta vara på Sveriges potential. Med en ekonomi som växer får vi råd med en bättre tillvaro. En stark ekonomi är en förutsättning för vår gemensamma välfärd och för att hjälpa dem som har det tuffast. Likaväl är investeringar i välfärden och stöd till hushåll med små marginaler en nyckel för ökad tillväxt. Socialdemokraterna vill göra både dig och Sverige rikare.

2.1.1 Höjt barn- och studiebidrag

Kostnadskrisen har slagit hårt mot Sveriges barnfamiljer. Vanliga familjer med vanliga inkomster har svårt att få pengarna att räcka till, och de familjer som hade det tufft redan före krisen har drabbats extra hårt. Barnen ska inte behöva betala kostnadskrisen. Därför föreslår Socialdemokraterna att barn- och studiebidraget höjs med 200 kronor per månad nästa år. Det skulle ge en familj med två barn nästan 5 000 kronor mer per år för att betala näringsriktig mat, fritidsaktiviteter och andra helt nödvändiga utgifter.

2.1.2 Permanent förstärkning av bostadsbidraget för barnfamiljer

För många barnfamiljer är boendekostnaden den största utgiften. Förstärkningen av bostadsbidraget infördes för att stötta de barnfamiljer som har det tuffast ekonomiskt. Trots att familjerna fortsatt kämpar med mycket höga kostnader väljer regeringen att dra tillbaka stödet helt från och med juli 2025 och fram till dess minska utbetalningarna med 775 kronor per månad. Samtidigt som skatterna för de allra rikaste sänks med enorma summor. Detta är en orimlig prioritering. Vi socialdemokrater står på barnfamiljernas sida och föreslår därför en permanent förstärkning av bostadsbidraget på den ursprungliga nivån. Det skulle ge en familj med maximalt bostadstillägg 2 100 kronor mer per månad från juli och framåt.

2.1.3 Rättvis skattesänkning för vanligt folk

För att underlätta för vanligt folk med vanliga inkomster föreslår Socialdemokraterna en rättvis skattesänkning 2025. Skattereduktionen skulle omfatta fler förvärsinkomster än SD-regeringens förslag och innebära att fler svenskar som drabbas av kostnadskrisen skulle få lindring.

Vi vill se en skattereduktion som uppgår till 1 680 kronor per år för inkomster under gränsen för statlig inkomstskatt. Även förvärsinkomster som a-kassa, sjukförsäkring och sjuk- och aktivitetsersättning omfattas av Socialdemokraternas förslag. Vi vill även att funkisskatten – det vill säga en skatteflyfta mellan de som arbetar och de som inte kan arbeta, bland annat på grund av kroniska sjukdomar – tas bort.

2.1.4 Förstärkt bostadstillägg för pensionärer

Många pensionärer som har jobbat ett helt yrkesliv har små ekonomiska marginaler. De senaste årens kostnadskris har gjort tillvaron ännu mer utmanande. För att stötta de pensionärer som har det tuffast ekonomiskt så föreslår Socialdemokraterna att bostadstillägget för pensionärer höjs med 200 kronor per månad.

2.1.5 Tankrabatt, gratis kollektivtrafik för unga på sommaren och bättre möjligheter till körkort

De senaste årens kostnadskris har gjort det dyrt för både bilägare och de som reser med kollektivtrafik. För att stötta de hushåll som är beroende av bilen föreslår vi en tankrabatt. En person boende i glesbygd skulle få 1 000 kronor per bil, vilket är betydligt mer än regeringens drivmedelsförslag.

För oss är det självklart att föräldrarnas ekonomi inte ska få bestämma om barnen kan åka med kollektivtrafiken. Därför vill vi att gymnasieelever och studenter ska kunna

åka med kollektivtrafiken utan avgift under sommaren. Vi föreslår att 500 miljoner avsätts för detta ändamål.

En förutsättning för många arbeten i dag är ett körkort. Kostnaderna för att ta körkort är förhållandevis höga. Den socialdemokratiska regeringen införde CSN-lån för körkort för att skapa fler vägar till jobb. Den satsningen har SD-regeringen skrotat. Det är viktigt att korta vägen till jobb, inte minst för unga. Lån för körkort har bevisats leda till fler unga i arbete. Därför föreslår Socialdemokraterna en fortsatt satsning på CSN-lån för körkort. Vi föreslår även att satsningen utökas för att inkludera lån till körkort för lastbil och buss. På så sätt kan vi få fler unga svenskar i arbete och stärka svensk åkeriverksamhet.

2.1.6 Sveriges landsbygder är tillväxtmotorer

Sverige måste hålla ihop under den ekonomiska krisen. Med en politik som stärker regional tillväxt, välfärd och arbetsmarknad kan fler bo och leva i hela Sverige. Därför föreslår Socialdemokraterna riktade satsningar på att stärka svenska landsbygder.

Satsningen på att öppna fler servicekontor, inte minst i glesbygden, har varit viktig för att öka statens närvaro i hela landet. Därför avvisar vi regeringens nedskärning på Statens servicecenter. Vi avvisar också regeringens nedskärningar på universitet och högskolor runt om i Sverige. Regeringen väljer att dra ner på anslagen, med färre studieplatser som följd. Vi socialdemokrater vet att de här lärosätena är viktiga för regional tillväxt och att man ska kunna studera i hela landet. Därför vill vi återställa regeringens nedskärning.

Vi föreslår även en utökad satsning på mer service i glesbygden – satsningen på service har bromsat lanthandelsdöden men behöver förstärkas över tid.

Slutligen skjuter Socialdemokraterna till ytterligare generella statsbidrag till de kommuner runt om i Sverige som behöver det mest. Vi lägger tillbaka de 300 miljoner kronor till befolkningsmässigt mindre kommuner som regeringen skär ner. Utöver det anslår vi 70 miljoner kronor per år till Sveriges 39 minsta kommuner. Pengar som har haft stor betydelse för att utveckla näringslivet och stötta viktiga företag.

Livsmedelsverket varnar för att norra delarna av landet riskerar att stå utan mat på bordet i händelse av krig eller kris. Grunden för en stark livsmedelsberedskap ligger i vårt jordbruk. Vi vill skapa förutsättningar för ett starkt, lönsamt och hållbart jordbruk i hela vårt avlånga land, inte minst i norra Sverige. Därför föreslår vi att stödet till jordbruk i norra Sverige förstärks med 60 miljoner. Vi föreslår även satsningar på stärkt djurhälsa.

Sammantaget innebär detta ett kraftigt paket för välfärd, utveckling, service och bildning i hela Sverige. Vid sidan av stora generella satsningar på sjukvården och skolan är detta viktiga förslag för att minska de regionala skillnaderna i vårt land och öka tillväxten i hela Sverige.

2.1.7 Starkare arbetsmarknad för en stark ekonomi

Sverige har den högsta arbetslösheten på 10 år. Samtidigt ökar konkurserna, och stora företag varslar tusentals personer. I det läget behöver Sverige och svenska löntagare en aktiv arbetsmarknadspolitik, som ser till att de som förlorar jobbet kan ta sig vidare till ett nytt arbete eller vidareutbildning. Därför föreslår vi socialdemokrater en miljardsatsning på en arbetsmarknadspolitik för att möta lågkonjunkturen. Vi vill kraftigt öka antalet platser inom arbetsmarknadsutbildningen så att fler får möjlighet att ställa om

och fortsätta arbeta. Vi återinför extratjänsterna, en insats som är närmast skraddarsydd för utrikes födda kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Vi stärker också Arbetsförmedlingens anvisningskapacitet och närvaro i utsatta områden för att få fler i arbete.

Vi återinför satsningen på fackligt samråd samt förstärker den regionala skyddsombudsverksamheten i syfte att få mer ordning och reda på arbetsmarknaden. På samma tema föreslår vi även ökade anslag till Arbetsmiljöverket i syfte att stärka arbetet mot arbetsrelaterade dödsolyckor och arbetslivskriminalitet.

2.1.8 Färre ska hamna i en skuldfälla

Kostnadskrisen och lågkonjunkturen har drivit allt fler svenskar in i ett skuldtrask. Skulderna hos Kronofogden ökar med 50 miljoner kronor dagligen och allt fler familjer drabbas. Vi socialdemokrater vill inte att någon svensk ska hamna i en skuldfälla. Socialdemokraterna har tidigare föreslagit en skuldakut, där hushållen ska kunna få hjälp och stöd för att inte hamna i skuld. I budgetmotionen för 2025 föreslår vi förstärkta satsningar på konsumentorganisationer och kommunal konsumentvägledning.

Regeringens avtrappning av ränteavdraget för blacolån riskerar att slå hårt mot individer med låga inkomster som redan har betydande lån, en kritik som lyfts av flera remissinstanser. Vi socialdemokrater vill därför fasa in avtrappningen av ränteavdraget långsammare än regeringen för att lindra den ekonomiska påverkan på enskilda.

2.1.9 Skatteförslag för billig el

För att hålla tillbaka prisökningarna på fjärrvärme bör insatser som stärker kundernas ställning och ytterst prisreglering kombineras med sänkt elskatt på kraftverkens värmepumpar för fjärrvärme. Därför föreslår vi att skatten på el till storskaliga värmepumpar i fjärrvärme sänks till EU:s miniminivå. Socialdemokraterna anser att Sverige behöver mer billig el – inte mindre. Därför avvisar vi också regeringens försämring av avdraget för installation av solceller, som minskar förutsägbarheten och långsiktigheten för såväl hushåll som företag.

2.1.10 Snabbhetsbonus för vindkraft

På kort och medellång sikt kommer landbaserad vindkraft att vara helt nödvändig för att producera mer billig el för svenska hushåll och svensk industri. Idag stoppas många vindparker av kommunala veton, ofta sent i processen. Vi socialdemokrater satsar därför 100 miljoner kronor på en snabbhetsbonus som kan sökas av Sveriges kommuner. Bonusen betalas ut till kommuner som tidigare lagt in sitt veto mot en vindpark men nu ändrar sig vid en ny ansökan. På så sätt kan vi få igång nya projekt som är långt gångna och snabbt kan börja producera ny el. Därtill vill vi se att kommuner blir kompenserade för att bygga vindkraft, att vetot tidigareläggs i processen och att givna tillstånd gäller över längre tid.

2.1.11 Energieffektivisering för lägre elräkningar

Svenska folket ska skyddas mot höga elpriser. Socialdemokraterna vill därför att 460 miljoner kronor satsas på energieffektivisering av flerbostadshus. Med bostadshus som använder mindre el får konsumenter lägre elräkningar och mer el frigörs till industri och företag. Därtill lägger vi ytterligare 100 miljoner kronor på insatser som gör det möjligt för fastighetsföretag och bostadsrättsföreningar att styra sin förbrukning för att undvika

effekttoppar och delta på Svenska kraftnäts stödmarknader. Vi har tidigare föreslagit att rotavdraget reformeras så att de som väljer att genomföra energibesparande åtgärder får en högre subvention.

2.1.12 Svensk industri ska vara världsledande

Svensk industri ska vara världsledande och visa vägen i omställningen. Industriklivet har varit en framgångsrik satsning för att locka fler industrietableringar till Sverige och därigenom ge fler människor bra och trygga jobb i svensk industri. Socialdemokraterna föreslår att Industriklivet ska förstärkas med ytterligare en halv miljard, för fler industrijobb och högre tillväxt. Vi vill även förstärka Klimatklivet efter regeringens stora nedskärningar.

Sverige behöver fortsatt vara ett innovationsland i framkant. Därför föreslår vi ytterligare en halv miljard kronor till satsningar på forskning, utöver vad som ligger i regeringens forskningsproposition. Vi vill bland annat ge mer stöd till Vinnova för fortsatt forskning, däribland 50 miljoner kronor för forskning inom digitalisering och AI.

2.1.13 Tågen ska gå i tid och vägarna fungera

Sverige är ett avlångt land och vi är beroende av fungerande vägar och järnvägar. Både för att kunna transportera varor, arbetspendla och resa. Tågen måste gå i tid. Att resa med tåg får inte bli synonymt med strul och förseningar. Vägarna måste vara välskötta och potthål måste lagas. För att rusta upp svensk väg och järnväg föreslår vi att ytterligare en halv miljard satsas. Vi föreslår även 300 miljoner kronor i sjöfartsstöd för att flytta transporter till sjötransport. På så sätt kan vi stärka svensk sjöfart och vår beredskap till sjöss, samtidigt som vi gör vår godstrafik mer hållbar.

Regeringens första två år har kantats av en försämrad tillgång till tåg och flyg, med inställda linjer runt om i Sverige. När nattåg slutar gå och viktiga flyglinjer dras in måste staten utvärdera vad som utgör kritisk kommunikation. Det är viktigt både för enskilda resenärer och för Sveriges beredskap. Därför föreslår Socialdemokraterna 300 miljoner kronor för att kunna upphandla trafik och hålla ihop Sverige.

2.1.14 Bygg hela Sverige

Sverige har inte råd att låta bostadsbyggandet kollapsa. Det är avgörande för såväl vår tillväxt som för att lösa bostadsbristen. Utbildningsplatser måste mötas med fler studentbostäder med en rimlig hyresnivå. De nya industrietableringarna innebär ett nytt behov av bostäder i kommuner som fram till nyligen inte haft någon större befolkningsökning.

Regeringens åtgärder för bostadsbyggande är helt otillräckliga när Sverige har den värsta byggkrisen sen 90-talet och byggsektorn fortsatt tynger BNP-tillväxten. Vi socialdemokrater föreslår därför att det införs en statlig byggstimulans i form av ett produktionsstöd riktat till mindre orter med stora industrietableringar samt till ungdoms- och studentbostäder. Vi vill även se statliga byggkrediter för bostadsbyggande. Våra förslag omfattar mer än 8 miljarder kronor för att få igång bostadsbyggandet.

2.2 Stoppa gängen och bryt segregationen

Sverige befinner sig i en långvarig kris. Gängkriminaliteten skördar liv och hotar vår tillit och sammanhållning. Det är uppenbart att ingen regering har klarat av att vända utvecklingen. Vi socialdemokrater gjorde inte tillräckligt under vår tid vid makten och SD-regeringen, som i valrörelsen utlovade en rivstart mot gängen, har inte lyckats vända utvecklingen.

Tvärtom fortsätter skjutningarna att plåga Sverige. Våldet kryper ner i åldrarna. Satsningar på hela rättskedjan är helt nödvändiga, men långt ifrån tillräckligt. Vad som krävs är akuta åtgärder för att bryta nyrekryteringen och stoppa skjutningarna. Vi behöver punktmarkera varenda ung kille på glid och införa ungdomskriminalitetsnämnder för de unga som begår brott. Vi behöver göra det möjligt att använda hemliga tvångsmedel mot barn under 15 år som misstänks för grova brott för att hindra dem från att dras in i grov brottslighet. Vi behöver agera kraftfullt för att stoppa våldet här och nu.

Vi måste också stärka skolan. Särskilt skolor i utsatta områden behöver få de resurser som krävs för att möta varje elev utifrån dennes förutsättningar. Fler unga killar behöver välja skolbänken framför snabba klipp och kriminalitet. För det krävs fler lärare och fler elevassistenter och andra trygga vuxna i skolan. Därför föreslår vi socialdemokrater en miljardsatsning på skolan som skulle motsvara ytterligare en lärare i klassrummet i en hel årskurs. Det skulle minska stöket och ge varje barn det stöd och den hjälp det behöver.

För att få stopp på våldet och bryta nyrekryteringen behöver hela samhället mobiliseras. Rättskedjan, socialtjänsten, kommunen, skolan, idrottsföreningar och vuxna. Sverige behöver göra upp med decennier av försummelse av utsatta förortsområden där gängkulturen kunnat växa sig stark. Vi måste arbeta intensivt med ungdomar på väg in i brottslighet, men även fler vuxna behöver komma i arbete och försörja sig. Alltför många hamnar i dag i arbetslöshet och utanförskap – inte sällan på grund av bristfälliga språkkunskaper.

Resurserna till polisen och hela rättskedjan har ökat kraftfullt de senaste åren. Det arbetet måste fortsätta. Flödet av pengar, vapen och narkotika till gängen måste strypas. Deras materiella och ekonomiska livsnerv ska knäckas. Arbetslivskriminaliteten, som kan ge stora intäkter till de kriminella gängen, måste pressas tillbaka. Fler kontroller behöver göras. Oseriösa företagare ska få kännbara konsekvenser. Varje gram narkotika som stoppas vid gränsen innebär en förlorad intäkt för gängen. Varje vapen som stoppas vid gränsen kan innebära en förhindrad skjutning.

På längre sikt krävs en plan som sträcker sig över alla politikområden och flera mandatperioder. En plan som stärker polisen, höjer straffen och stryper gängens pengar. Som säkrar stram migration, bryter segregationen och stoppar nyrekryteringen av barn och unga till gängen.

2.2.1 Punktmarkera unga på glid

För att bryta nyrekryteringen och få stopp på gängvåldet här och nu föreslår vi en satsning om 1,5 miljarder kronor för punktmarkering av unga i kriminalitet eller på väg in i kriminalitet. När en ung person hamnar på glid är det viktigt att gå in med alla nödvändiga resurser för att vända utvecklingen. Med vår satsning skulle berörda ungdomar få en följeslagare dygnet runt eller elektronisk bevakning med fotboja.

2.2.2 Akuta åtgärder vid gängkriminalitet

Varje nytt sprängdåd skapar stort lidande och oro. Hela hus och kvarter sätts i skräck när de drabbas. Människors hem har blivit obeboeliga och alltför ofta upplever de drabbade att de står helt ensamma, utan information, stöd eller trygghet. Samhället måste stå på de drabbades sida. De som drabbas av gängens sprängdåd måste få akut hjälp. Därför måste en skyddsmekanism införas, som träder in så fort det skett ett våldsdåd i ett bostadsområde. En ”task force” ska ha till uppgift att vara en sammanhållande länk för de som drabbas och säkerställa att till exempel kommunen, Brottsofferjouren och berörda försäkringsbolag snabbt kopplas in. Vi satsar 100 miljoner på ett sådant arbete.

2.2.3 Konstruktiv fritid för barn och unga

När barn och unga saknar meningsfulla aktiviteter riskerar det att leda till social utsatthet. I förlängningen riskerar unga att hamna i klorna på kriminella gäng. Vi ska inte ha ett samhälle där barn förpassas till gator och torg efter skoldagens slut där de kan plockas upp av kriminella gäng. Alla barn ska få möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid, oavsett storlek på föräldrarnas plånbok.

I vårt budgetalternativ föreslår vi därför en rad satsningar på sport och kultur för unga. Vi föreslår totalt 645 miljoner kronor i stöd till idrottsverksamheten, uppdelat på 100 miljoner kronor till idrott i utsatta områden, 245 miljoner kronor i allmänna stöd till barn och unga, 100 miljoner kronor till barn och unga inom parasporten och 200 miljoner kronor till en ledarsatsning för unga inom idrotten. Vi föreslår också en satsning på över 175 miljoner kronor för att utveckla Kulturskolan runt om i Sverige så att vi kan nå fler barn, särskilt i utsatta områden. Dessutom föreslår vi 75 miljoner kronor för utbildning av fritidsledare. Fritidsledare spelar en otroligt viktig roll för att skapa meningsfulla aktiviteter och stötta ungdomar på deras väg mot vuxenlivet. Särskilt i utsatta områden är fritidsgårdar med en attraktiv verksamhet av god kvalitet oerhört viktiga för barn och unga.

2.2.4 Jämlik och rättvis kunskapsskola

Kunskapsresultaten i svensk skola måste förbättras. Alltför många barn får inte en ärlig chans i dag – skolegregationen och stöket i skolorna gör att många får vikande studieresultat och får leva med konsekvenserna under många år. Mer resurser behöver viga till de skolor och kommuner som har de tuffaste förutsättningarna. Det är ofta dessa skolor som står i frontlinjen för att ta tag i killar på glid och bryta nyrekryteringen.

Vi socialdemokrater föreslår därför en satsning på tre miljarder till skolan, särskilt riktad mot de skolor som har de tuffaste utmaningarna. Det är en kraftfull satsning som motsvarar ytterligare en lärare eller pedagog i varje klass i årskurs ett. Vårt förslag skulle garantera ordningen i klassrummen och ge varje barn det stöd och den hjälp det behöver.

Socialdemokraterna föreslår också en satsning på över 200 miljoner kronor för att förbättra skolan för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Det kan handla om att fler får tillgång till mindre undervisningsgrupper men också om mer generella och skolövergripande åtgärder. I samverkan med skolor ska skolmyndigheterna ta fram ”best practice” för att stötta elever med NPF och implementera dessa runt om i Sveriges skolor.

2.2.5 Språklyft i förskolor och satsning på skolor och förskolor i utsatta områden

I Sverige ska barn ges goda förutsättningar att lyckas i skolan, men ändå ser vi att barn ges ojämlika villkor redan från skolstart. Bristande kunskaper i svenska språket försvårar inläringen och förståelsen även i andra ämnen och i senare årskurser. För att motverka segregationen och möjliggöra en bra skolstart för alla barn måste förskolans språkutvecklande arbete förstärkas, i synnerhet i förskolor i utsatta områden. Därför föreslår Socialdemokraterna en särskild satsning på språkutveckling och höjd kvalitet i de förskolor i landet som behöver det mest.

2.2.6 Åtgärder mot utanförskap och etablering för fler

Arbete spelar en viktig roll för att bryta segregation. Alla som kan arbeta ska göra det. För att stärka integrationen och öka deltagandet på arbetsmarknaden föreslår vi att 111 miljoner anslås för att utvidga målgruppen för etableringsprogrammet i enlighet med förslaget i utredningen Etablering för fler. Vi skjuter även till 92 miljoner för att bryta nyrekryteringen till gängen i utsatta områden.

2.2.7 Kom åt gängtopparna med RICO-lagstiftning

Den grova gängkriminaliteten och den organiserade brottsligheten gör Sverige farligare och hotar samhällsgemenskapen. För att komma åt detta behöver samhället tänka nytt och ha ett helt nytt angreppssätt; därför vill vi socialdemokrater att en svensk RICO-lagstiftning utreds.

RICO-lagstiftning har använts framgångsrikt i USA:s kamp mot just organiserad brottslighet och här kan Sverige dra lärdomar. Det handlar bland annat om att gripa och åtala ledarna och beslagta deras tillgångar samt om att ge förutsättningar för alla inblandade myndigheter att delta och samarbeta effektivt i arbetet.

2.2.8 Stryp gängens finansiering

De kriminellas verksamhet breder ut sig och blir alltmer organiserad. Personer med kopplingar till organiserad brottslighet driver idag vårdcentraler, tjänar miljarder på bedrägerier och nästlar sig in i allt från kommuner till byggbranschen. Arbetslivskriminaliteten omsätter miljarder och är ett hot mot människors liv och hälsa. Polisen uppskattar att den kriminella ekonomin omsätter mellan 100 och 150 miljarder kronor per år. Vi vill att Bolagsverkets anslag förstärks med 30 miljoner, bland annat för att motverka att företag används som brottsverktyg.

2.2.9 Bekämpa våldsbejakande extremism

Säkerhetspolisen måste ha de bästa verktygen för att kunna upptäcka, förhindra och bekämpa terrorismen. Centrum mot våldsbejakande extremism, CVE, har ansvaret för att utveckla det förebyggande arbetet på nationell, regional och lokal nivå. I tider när extremismen ökar blir CVE:s arbete än mer angeläget. Vi avsätter därför ytterligare 40 miljoner kronor för säkerställa att CVE har tillräckliga resurser och kan agera för att hindra till exempel unga på väg in i extremism och som stöd vid till exempel skolattacker.

2.2.10 För varje ytterligare krona som satsas på polisen ska minst en krona satsas på att stoppa nyrekryteringen till gängen

För att kunna pressa tillbaka gängen och knäcka kriminaliteten behöver vi både se hela problemet och ha hela lösningen. Socialdemokraterna vill därför att för varje ytterligare krona som satsas på polisen ska minst en krona satsas på att stoppa nyrekryteringen till gängen. I Socialdemokraternas budgetmotion för 2025 ser vi till att det uppfylls genom satsningar på punktmarkering av unga, en mer rättvis skola och en satsning riktad till utsatta förskolor. Totalt vill vi socialdemokrater satsa nästan sex miljarder kronor mer än regeringen på att bryta nyrekryteringen.

2.3 Samhället ska fungera och finnas där för dig

Kostnadskrisen har slagit med full kraft mot skolan, äldreomsorgen och sjukvården. De massiva underskotten, som är en följd av SD-regeringens svältkur, innebär nedskärningar, uppsägningar och nedläggning av verksamheter.

Regionerna behöver säga upp sjuksköterskor och undersköterskor. Personalen behöver springa ännu snabbare. Köerna blir längre och patienterna blir lidande. Vi står inför en nedskärningshöst. Varslen i vård och omsorg är de högsta på över ett decennium, och i många regioner slår de rekord. Tusentals riskerar att förlora jobb. Operationer har ställts in och anställda får inte sin semester. Läkare har till och med varnat för att besparingarna har orsakat dödsfall.

Kommunerna tvingas att välja mellan att säga upp lärare eller socialsekreterare. Skolan, som redan är hårt ansträngd, kommer att få ännu färre vuxna i klassrummet och på skolgården. Socialtjänsten, hårt belastad och i frontlinjen i kampen mot nyrekryteringen till gängen, kommer att få det svårare att klara sitt uppdrag. I detta läge väljer Sverigedemokraterna och regeringen att skära ner ytterligare på finansieringen till svensk välfärd. Finansieringen till sjukvården stryps. Regioner och kommuner får inte mer generella statsbidrag nästa år.

Samtidigt gör marknadsiseringen av skolan, sjukvården och äldreomsorgen Sverige svagare. Skattepengar rinner iväg till stora vinstutdelningar och styrningen blir svårare och mer kostsam. Tillgången till samhällsservice brister för dem som bor på landsbygden och i förorten. Det är den krassa verkligheten – det är resultatet av Jimmie Åkessons och Ulf Kristerssons politiska prioriteringar.

SD-regeringen är oförmögen att hitta ens den mest grundläggande finansiering till vår gemensamma välfärd, men den klarar av att låna miljarder till skattesänkningar åt de allra rikaste. Det här är inte vad Sverige behöver. I en tid då kommuner och regioner går på knäna och en överväldigande del av väljarna vill se satsningar på välfärden är skattesänkningar för höginkomsttagare fel väg att gå. I det här läget krävs en politik som både kompenserar för de ökande prisökningarna och som höjer ambitionsnivån för svensk välfärd. Kommunerna och regionerna behöver tillskott här och nu, men de behöver också få långsiktiga besked om sin finansiering. Bara så kan de arbeta med egen personal och bryta beroendet av stafettläkare.

Samtidigt står välfärden inför stora rekryteringsbehov. En nyckel för att klara detta är att investera i fler utbildningsplatser – men också att förbättra arbetsvillkoren så att fler både vill och orkar arbeta i svensk välfärd. I det pressade ekonomiska läget måste varje skattekrona i välfärden användas till att höja kvaliteten och behålla personalen.

Sveriges välfärd är något vi ska kunna vara stolta över. Vi vill att skolan ska ge alla barn lika möjligheter oavsett bakgrund och att sjukvården ska ta hand om alla oavsett storlek på plånbok. Men för att lyckas med sitt uppdrag behöver välfärden en regering som prioriterar den. Vi behöver ge sjukvården och skolan de resurser de behöver. Och vi behöver ta tillbaka den demokratiska kontrollen över välfärden. Så skapar vi ett samhälle och en välfärd som finns där för dig.

2.3.1 Generella statsbidrag

Välfärden har fått betala priset för kostnadskrisen med urholkade anslag och budgetar som inte går ihop. Som en följd ser vi nu de högsta varslen inom vård och omsorg på över tio år. Att regeringen då väljer att inte ge några tillskott till de generella statsbidragen är en orimlig prioritering. Resultatet blir färre lärare i klassrummen och längre väntetider till sjukvården.

Vi socialdemokrater vill stötta välfärden genom kostnadskrisen och vi föreslår därför ett tillskott med generella statsbidrag på 6 miljarder kronor till kommuner och regioner. Satsningen är en del av vårt systemskifte där vi vill se en bottenplatta för svensk välfärd. De generella statsbidragen ska räknas upp med inflationen varje år. Bara så kan vi ge svensk sjukvård, skola och omsorg den långsiktighet som krävs för att satsa på personalen och ta tag i de stora problem som finns idag.

2.3.2 Personalsatsning i välfärden för kortare köer

Personalen i välfärden är några av de som fått betala priset för SD-regeringens passivitet. Runt om i landet varslas sjuksköterskor och lärare, och de som blir kvar får springa snabbare. Extra utsatt är sjukvården där vi ser rekordstora varsel i flera regioner. Därför lägger Socialdemokraterna tre miljarder i en personalsatsning för att korta vårdköerna. Bara genom att satsa på personalen kan vi ta oss ur sjukvårdskrisen och stärka välfärden på lång sikt. Vi gör även personalsatsningar i andra delar av välfärden, bland annat genom att stärka barnomsorgen på obekvämt arbetstid.

2.3.3 Stärkt sjukvård i tider av kris och krig

I oroliga tider är det viktigt att sjukvården är dimensionerad för kriser. Försvarsberedningen pekar på behovet av att det byggs särskilda beredskapssjukhus som kan öka antalet vårdplatser och hantera trauma och krigsskador. Det är nödvändigt för vår civila beredskap och bidrar även till vår kompetens i Natosamarbetet.

Det är viktigt med en hög beredskap i hela landet, men i första hand bör ett arbete ske på geografiskt viktiga platser. Socialdemokraterna anser att Gotland och Norrland, specifikt Norrbotten, är prioriterade regioner. Vi ser att arbetet med att bygga beredskapssjukhus bör börja på Gotland på grund av regionens känsliga läge i Östersjön. Beredskapssjukhusen ska bekostas inom anslagen för civilt försvar och bör i fredstid användas för reguljär medicinsk verksamhet.

2.3.4 Nej till dyrare tandvård för unga

I budgeten för 2025 försämrar SD-regeringen kraftigt tandvården utan att några förbättringar finns på plats. Från årsskiftet kommer ungdomar mellan 19 och 23 år inte längre att få kostnadsfri tandvård, samtidigt som det förhöjda tandvårdsbidraget för personer upp till 29 år tas bort. Vi motsätter oss en övergripande försämring av

tandvården och går därför emot regeringens nedskärning. Vi föreslår istället att 576 miljoner kronor avsätts för att unga fortsatt ska ha råd att gå till tandläkaren.

2.3.5 Insatser för vaccinberedskap

För att avlasta den akuta sjukvården är det viktigt med en stark folkhälsa. Samtidigt kan vaccin vara dyra, särskilt för dem med minst resurser. Socialdemokraterna föreslår därför ökade insatser för vaccinberedskap.

2.3.6 Utbildning för att fler ska kunna ta lediga jobb

För att rusta Sverige starkare behöver platserna på vuxenutbildningen öka. Både bristen på resurser och regeringens ryckighet har skapat stora problem med att få fram yrkesutbildade som kan ta lediga jobb. Det livslånga lärandet är en grundbult för en stark arbetsmarknad – särskilt när vi står mitt i en tuff lågkonjunktur med rekordhög arbetslöshet.

Socialdemokraterna föreslår därför en rejäl satsning på 650 miljoner inom vuxenutbildningen nästa år. Av dessa föreslås 500 miljoner gå till fler utbildningsplatser, 100 miljoner till investeringsstöd för lärmiljöer och 50 miljoner till lärcenter.

För att fler ska rustas för jobb behöver vi också stärka yrkesutbildningen. Vi föreslår att 100 miljoner anslås till Myndigheten för yrkeshögskolan samt att en satsning på investeringstunga yrkesutbildningar genomförs.

2.4 Ytterligare åtgärder för ett starkare Sverige

2.4.1 Bistånd

Människorna i behov av humanitära insatser ökar och miljontals människor är på flykt. Förutom de övergrepp och krigsförbrytelser som det ukrainska folket utsätts för av ryska trupper drabbas även redan utsatta fattiga människor i bl.a. Afrika hårt av effekterna av Rysslands invasion av Ukraina. Priserna stiger och fattigdomen ökar. Sverige kan inte, som regeringen gör, dra sig undan i detta omvärldsläge. Att skära ner i biståndet, som regeringen fortsätter att göra, ger inte en tryggare värld eller ett tryggare Sverige. Tvärtom. Vi socialdemokrater vill, i motsats till regeringen, öka biståndet stegvis de kommande åren tills enprocentsmålet uppnås och anser att biståndet bör förstärkas med 1 miljard mer än regeringens förslag 2025.

2.4.2 Mediestöd

Att kunna ta del av fri och oberoende journalistik är en förutsättning för att delta i det demokratiska samtalet, bilda sig en välgrundad uppfattning och kunna ta del av ansvarsutkrävning och granskning av makten. En stark, självständig och livskraftig mediesektor i hela landet är kort sagt en grundbult i vår demokrati. På många håll i landet är de ekonomiska förutsättningarna för att bedriva journalistik utmanande och därför är det bra att det nya mediestödet har kommit på plats. Samtidigt ser vi att de risker vi varnade för när stödet infördes nu ser ut att ha blivit verklighet. Betoningen på den geografiska spridningen har lett till att mediemångfalden på nationell nivå har prioriterats ner och flera medier som tidigare fått stöd nu har blivit utan. Vi motsätter

oss den neddragning av stödet som regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2025 och föreslår därför att ytterligare 50 miljoner kronor läggs på mediestöd.

2.4.3 Säkerhetshöjande åtgärder för civilsamhället

Många civilsamhällesorganisationer upplever en ökad hotbild mot deras verksamhet, lokaler och företrädare. Inte minst religiösa samfund är utsatta för hot och våld och det finns uppgifter om församlingar som lägger så mycket som 25 procent av sin budget på säkerhetsåtgärder. Vi ser att ett ekonomiskt tillskott är nödvändigt och föreslår ytterligare 26 miljoner kronor 2025 för ändamålet samt att de som mottar pengarna får större utrymme att styra över hur de används.

2.4.4 Nationella minoriteter och mänskliga rättigheter

De nationella minoritetsspråken och kulturerna måste bevaras, utvecklas och överföras till framtida generationer. Vi föreslår därför en förstärkning av anslaget för nationella minoriteter på 10 miljoner kronor för 2025. Vi föreslår 31 miljoner till språkcenter för minoritetsspråken samt 18 miljoner till Institutet för mänskliga rättigheter.

2.4.5 Hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser

För att fler hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser ska kunna genomföras föreslår vi att ytterligare 5 miljoner anslås till detta under 2025.

2.4.6 En levande kultur i hela Sverige

Sverige har en stolt tradition av levande regional kulturverksamhet. Lokala museer, teatrar, folkhögskolor och bygdegårdar utgör en integral del av svensk kultur – och så ska det fortsätta vara. När SD-regeringen åsidosätter regional kultur skulle Socialdemokraterna istället skjuta till mer resurser. Vi skulle tillföra 200 miljoner kronor i breda anslag till regional kulturverksamhet. Dessutom föreslår vi 50 miljoner kronor i satsningar på allmänna samlingslokaler runt om i Sverige. Samlingslokalerna, ofta föreningsdrivna, har en avgörande roll för vårt civilsamhälles förutsättningar att verka, inte minst på landsbygden där de är mötesplatser för föreningslivet och en förutsättning för att konst och kultur ska finnas tillgänglig i hela landet. Vi föreslår också ytterligare medel för att värna de svenska kulturarven. De ska inte bara bevaras utan också kommuniceras och vara en del av samhällets utveckling, exempelvis som besöksmål.

2.4.7 Ett Sverige rustat mot extremväder

Värmeböljor, skyfall och andra oväntade händelser har påmint oss om klimatets allt mer påtagliga påverkan på vår vardag. Vi har sett hur vädret kan ställa till det – översvämningar som skapar kaos, bränder som hotar och snabba temperaturväxlingar som rubbar vår vardag. Ras, skred, erosion och översvämningar förväntas bli vanligare till följd av mer extremväder och i synnerhet fler kraftiga skyfall. Sverige har hittills haft svårt att ta höjd för de risker och kostnader som det förändrade klimatet för med sig. Det hjälper inte att regeringens och Sverigedemokraternas budget ökar utsläppen och dessutom drar ned på resurser för klimatanpassning. Det är en farlig politik för Sverige som kommer att bli dyr för de svenska hushållen framöver. För att bidra till ett tryggt och välfungerande samhälle föreslår vi att 100 miljoner till klimatanpassningsåtgärder

prioriteras samt att 10 miljoner anslås till åtgärder för livsmedels- och dricksvattenberedskap.

2.4.8 Satsningar för svensk natur

Svensk skog är en ryggrad för vår ekonomi. I Sverige tar vi hand om vår skog – vi brukar den på ett hållbart sätt och vi vårdar den skog som av olika skäl är skyddad. Om man som markägare skyddar sin skog ska man få ersättning för det. Regeringen däremot drar ned på pengarna till skogsägare som vill bevara skyddsvärd skog samt på insatser för friluftsliv i naturreservat och nationalparker. Det är under all kritik. Vi socialdemokrater vill därför tillföra en halv miljard till skydd av, och åtgärder för, värdefull natur.

Vi föreslår även att Naturvårdsverket, som har stora utmaningar med att fullgöra sitt uppdrag sedan myndighetens resurser kapats av regeringen, förstärks med 50 miljoner 2025. För att stärka arbetet med miljöövervakning, ett viktigt område som regeringen väljer att prioritera bort, föreslår vi att 10 miljoner anslås. För att stärka arbetet med en förbättrad havs- och vattenmiljö, bland annat genom att införa kameraövervakning på fiskefartyg, föreslår vi att 40 miljoner anslås.

2.4.9 Fri entré till statens museer

Reformen med fri entré till de statliga museerna möjliggjorde för många fler att ta del av vårt gemensamma kulturarv. Alla svenskar betalar genom sin skatt för att de statliga museerna ska kunna fullgöra sitt uppdrag och därför är det viktigt att alla har möjlighet att ta del av museernas verksamhet. Statens museer får inte bli en plats bara för de redan invigda och fri entré är grunden för ett breddat besöksdeltagande. Därför vill vi satsa 100 miljoner kronor för 2025 på att återinföra fri entré till statliga museer. Det är en liten summa i förhållande till de totala kostnaderna för statens museer och det sänker trösklarna så att alla oavsett inkomst kan få ta del av vårt gemensamma kulturarv.

2.4.10 Statsbidrag till studieförbunden

SD-regeringens ideologiskt motiverade slakt av anslagen till studieförbunden är ett allvarligt hot mot bildningen och gemenskapen i Sverige. Studieförbunden spelar en mycket viktig roll för det livslånga lärandet, för föreningsdemokratin och för civilsamhället. Socialdemokraterna föreslår därför att statsbidraget till studieförbunden förstärks med 350 miljoner 2025.

2.4.11 Beivra brott mot sanktioner mot Ryssland

EU:s sanktionspaket mot Ryssland är en viktig del i att markera mot landets oacceptabla anfallskrig i Ukraina och isolera den ryska ekonomin. Sanktionspaketen beslutas på EU-nivå men vi socialdemokrater avsätter ytterligare pengar i den nationella budgeten för att försäkra att sanktionerna efterlevs.

3 Skatteförslag och finansiering

Sverige står inför stora utmaningar. Det ställer stora krav på det offentliga – på förmågan att prioritera och på förmågan att presentera en trovärdig finansiering. Varje åtgärd i Socialdemokraternas budgetmotion är finansierad. En ansvarsfull ekonomisk politik är den bästa skyddsvallen för välfärden och hushållens ekonomi – särskilt i utmanande ekonomiska tider.

SD-regeringen däremot har valt sin skattepolitiska linje – att sänka skatten för de som redan har mest, samtidigt som vanligt folk blir fattigare och välfärden går på knäna. Redan i sin första statsbudget sänkte regeringen skatterna för höginkomsttagare med 13 miljarder kronor. I budgeten 2024 infördes ett ”lyxrot” där de med höga inkomster får skatteavdrag för att byta marmorskiva i köket. I årets budget väljer regeringen att genomföra en exklusiv skattesänkning för de som tjänar över 65 000 kronor. Samtidigt befinner sig skolan och sjukvården i en allt djupare kostnadskris, orsakad av SD-regeringens prioriteringar.

Det står klart att välfärden och tryggheten behöver mer resurser – inte mindre. Insatserna för att bryta nyrekryteringen till kriminella gäng behöver stärkas. Vi behöver fler lärare, poliser och sjuksköterskor – inte färre. Det kräver en stabil finansiering.

Sverige kommer inte att stärkas av att de som redan har mest får ännu mer på bekostnad av vanligt folk. Därför avvisar vi regeringens förslag om att slopa avtrappningen i jobbskatteavdraget. Samtidigt innebär kostnadskrisen fortsatt enorma påfrestningar för svenska hushåll. Regeringen har valt att lämna vanligt folk i sticket när de bränner miljarder på skattesänkningar för de allra rikaste.

Därför ger vi vanligt folk en rättvis skattesänkning under nästa år, samtidigt som vi föreslår att barnbidraget höjs med 200 kronor och bostadstillägget för barnfamiljer permanentas. Den rättvisa skattesänkningen riktas mot låg- och medelinkomsttagare och omfattar fler än regeringens och Sverigedemokraternas jobbskatteavdrag. Vår rättvisa skattesänkning träffar bredare; de som uppstår a-kassa, är sjukskrivna eller har sjuk- och aktivitetsersättning omfattas också. När SD-regeringen nu utökar funkisskatten vill vi socialdemokrater avskaffa den.

Kraftigt ökade försvarsutgifter kommer att belasta statens finanser en tid framöver. Samtidigt som vi stärker totalförsvaret kan vi inte belasta hushållens redan tuffa ekonomi. Förstärkningen av försvaret ska bäras av dem som har bäst ekonomiska förutsättningar. Därför vill vi utreda och införa en ny beredskapsskatt. Vidare är behovet av en omfattande översyn av skattesystemet stort. Särskilt angeläget är en översyn av beskattningen av kapital, däribland de så kallade 3:12-reglerna. Lågt hängande frukter är takbeloppet och en justerad skattesats inom gränsbeloppet.

Sverige ska byggas starkare och bättre. För att inte undergräva det Sverige som generationer före oss har skapat behöver vi en stabil och långsiktig finansiering av våra gemensamma åtaganden.

3.1 Skatteförslag i budgetmotionen för 2025

3.1.1 En rättvis skattesänkning för vanligt folk

För att underlätta för vanligt folk med vanliga inkomster föreslår Socialdemokraterna en rättvis skattesänkning 2025. Skattereduktionen ska omfatta fler förvärvsinkomster än regeringens och Sverigedemokraternas förslag så att fler svenskar som drabbas av

kostnadskrisen ska få lindring. Det är också orättfärdigt att SD-regeringens förslag utökar de orättvisa skattekllyftorna mellan de som har arbetsinkomster och de som av olika skäl inte kan arbeta. Det är en politik som splittrar Sverige.

Skattereduktionen uppgår till 1 680 kronor per år för inkomster under gränsen för statlig inkomstskatt. Även förvärvsinkomster som a-kassa, sjukförsäkring och sjuk- och aktivitetsersättning omfattas av Socialdemokraternas förslag.

3.1.2 Avskaffa funkisskatten

Samhällsgemenskapen och rättvisan i Sverige behöver öka. SD-regeringens ekonomiska politik ökar splittringen och klyftorna mellan människor i vårt land. När Sverigedemokraterna och regeringspartierna justerade den S-ledda regeringens budget för 2022 återinförde de funkisskatten – det vill säga en skattekllyfta mellan dem som arbetar och dem som inte kan arbeta, bland annat på grund av kroniska sjukdomar. Denna orättvisa har bibehållits och förstärkts i SD-regeringens budgetar för både 2024 och 2025. Det är orättfärdigt. Vi vill att skillnaden i beskattning av sjuk- och aktivitetsersättning i förhållande till arbetsinkomster tas bort i samtliga inkomstintervall.

3.1.3 Banks katt på övervinster

Bankerna har gjort stora vinster när räntan varit hög och deras räntenettomarginaler har ökat kraftigt. Det är rimligt att de som tjänat på krisen, på bekostnad av vanligt folk, är med och bidrar till att bygga Sverige starkare. Vi föreslår därför en tillfällig skatt på bankernas övervinster som betalas tillbaka till hushåll och till välfärden. Bankskatten gäller den del av bankernas räntenetton, det vill säga den vinst som uppstår då räntetäkterna överstiger räntekostnaderna, som överstiger ett historiskt genomsnitt.

3.1.4 Skattefri grundnivå på ISK

Regeringen föreslår en ny beskattningsnivå på ISK. Vi är positiva till ett enkelt och förmånligt sparande för vanligt folk och tillstyrker därför regeringens förslag om en skattefri grundnivå för investeringssparkonto (ISK), kapitalförsäkringar och så kallade PEPP-produkter. Givet att kapitalet på ISK är mycket ojämnt fördelat och att mer än varannan svensk helt saknar sparande på ISK så anser vi att förslaget delvis ska finansieras inom systemet. Därför föreslår vi att en tredje beskattningsnivå införs för dem med störst kapitalinnehav i dessa sparformer.

3.1.5 Skatteförslag för billig el

För oss socialdemokrater är det viktigt att hålla tillbaka prisökningarna på elnätsavgifterna och därför föreslår vi sänkt skatt på el till storskaliga värmepumpar i fjärrvärme till EU:s miniminivå. Vi avvisar även regeringens försämring av avdraget för installation av solceller.

3.2 Avvisade skatteförslag i budgetpropositionen för 2025*

Åtgärd	2025 (md kr)
Jobbskatteavdrag	-11,09
Slopad avtrappning i jobbskatteavdraget	-4,71
Sänkt subventionsgrad vid skattereduktion för installation av solceller	0,1
Sänkt skatt på bensin och diesel	-3,17

*Vi föreslår även en förlängd infasning av avtrappningen av ränteavdraget för lån utan säkerhet. Vi föreslår att avtrappningen sker över en fyraårsperiod.

3.2.1 Avvisad skattesänkning för de allra rikaste

Regeringen föreslår att den avtrappning som görs vid högre inkomstnivåer inom ramen för jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget tas bort. Det här är en exklusiv skattesänkning för dem som tjänar över 65 000 kronor. Detta samtidigt som regeringen drar ner på finansieringen till välfärden mitt i en akut sjukvårdskris och väljer att försämra ekonomin för de barnfamiljer som har det allra tuffast. Det en orimlig prioritering. Därför föreslår vi att jobbskatteavdraget helt upphör vid inkomster över 1,2 miljoner kronor om året och avvisar regeringens orättvisa förslag om slopad avtrappning av jobbskatteavdraget, bland annat till förmån för en rättvis skattesänkning för vanligt folk, ett höjt barnbidrag med 200 kronor per månad och en permanent förstärkning av bostadstillägget för barnfamiljer.

3.2.2 Avvisad neddragning i fråga om installation av solceller

Regeringen föreslår sänkt subventionsgrad vid skattereduktion för installation av solceller. Sverige behöver mer billig el – inte mindre. Därför avvisar vi regeringens försämring, som minskar förutsägbarheten och långsiktigheten för såväl hushåll som företag.

3.2.3 Nej till regeringens bränslebluff

De senaste årens kostnadskris har gjort det dyrt för både bilägare och de som reser med kollektivtrafik. För att stötta de hushåll som är beroende av bilen föreslår vi en tankrabatt.

3.3 Övrig finansiering

Utöver de föreslagna inkomstförstärkningarna föreslår Socialdemokraterna att anslaget för Regeringskansliet ska minskas med 420 miljoner kronor för 2025.

Vi föreslår även att överkompensationen till fristående grundskolor ska gå tillbaka till eleverna. Det är dags att stoppa vinstjakten i skolan och välja människa före marknad.

Utöver detta föreslår vi ett antal omfördelningar inom och mellan utgiftsområden och anslag.

Reformtabell

Reformer totalt	47 077 300 000
Intäkter	52 355 000 000
Utökat sparande	5 277 700 000
Ekonomi ska växa och komma alla till del	
Höjt barn- och studiebidrag	5 237 000 000
Höjt bostadstillägg för pensionärer	1 050 000 000
Stärkt stöd till utsatta barnfamiljer	906 000 000
Rättvis skattesänkning för vanligt folk	9 300 000 000
Avskaffa funkisskatten	290 000 000
Motverka överskuldsättning	100 000 000
Tankrabatt	2 500 000 000
Gratis kollektivtrafik för unga på sommaren	500 000 000
CSN-lån för körkort för personbil, lastbil och buss	75 000 000
Befolkningsmässigt mindre kommuner	300 000 000
Ökad service i glesbygd	120 000 000
Företagande i glesbygd	70 000 000
Avvisad neddragning på Statens servicecenter	50 000 000
Satsningar på allmänna samlingslokaler	50 000 000
Ökade anslag till forskning	500 000 000
Ökade anslag till Vinnova	50 000 000
Avvisad neddragning på universitet och högskolor	100 000 000
Omprioritering av arbetsmarknadspolitiska åtgärder	2 000 000 000
Miljardsatsning på arbetsmarknad	1 017 000 000
Ökade anslag till vuxenutbildningen	650 000 000
Satsningar på yrkeshögskolan	100 000 000
Rusta upp svenska vägar och järnväg	500 000 000
Satsning på upphandlad trafik	300 000 000
Hållbar godstrafik	300 000 000
Ökade anslag till Industriklivet	500 000 000
Ökade anslag till Klimatklivet	250 000 000
Åtgärder för energieffektivisering	560 000 000
Snabbhetsbonus för ny vindkraft	100 000 000
Sänkt skatt på fjärrvärme	316 000 000
Avvisad försämring för installation av solceller	100 000 000
Administration av statliga byggkrediter	50 000 000
Administration av statlig byggstimulans	50 000 000
Totalt	27 991 000 000

Stoppa gängen och bryt segregationen	
Punktmarkera unga på glid	1 500 000 000
Skolsatsning motsvarande en ny lärare eller pedagog i varje klassrum i årskurs 1	3 000 000 000
Akuta åtgärder vid gängkriminalitet	100 000 000
Språkrav i förskolan	80 000 000
Stöd till utsatta förskolor	200 000 000
Åtgärder mot utanförskap	92 000 000
Satsningar för elever med NPF	230 000 000
Ökad möjlighet till idrott för barn och unga	645 000 000
Ökade anslag till Kulturskolan	192 000 000
Utbildning av fritidsledare	75 000 000
Stärkt kultursamverkansmodell	200 000 000
Stöd till friluftorganisationer	75 000 000
Ökade bidrag till kulturmiljövård	5 000 000
Alla barn ska ha råd med fritidsutrustning	4 000 000
Insatser mot våldsbejakande extremism	40 000 000
Stryp gängens pengar	130 000 000
Utred en svensk RICO-lagstiftning	5 000 000
Migrationsverket	100 000 000
Totalt	6 673 000 000
Samhället ska fungera och finnas där för dig	
Bottenplatta för välfärden	6 000 000 000
Personalsatsning i sjukvården för att korta köerna	3 000 000 000
Nej till dyrare tandvård för unga	576 000 000
Förbättrade regelverk för sjuk- och aktivitetsersättning	234 300 000
En höjd vaccinberedskap	135 000 000
Mer resurser till barnomsorg på obekvämt arbetstid	50 000 000
Totalt	9 995 300 000
Ytterligare åtgärder för ett starkare Sverige	
Ökade anslag till biståndet	1 000 000 000
Ökade anslag till studieförbunden	350 000 000
Fri entré på statliga museer	100 000 000
Höjt mediestöd	50 000 000
Satsningar på säkerhetshöjande åtgärder inom civilsamhället	26 000 000
Stärk Institutet för mänskliga rättigheter	18 000 000
Åtgärder för nationella minoriteter	10 000 000
Medel till hågkomstresor	5 000 000
Ökade anslag till språkcenter för minoritetsstöd	31 000 000
Stärkt djurskydd	15 000 000
Åtgärder för livsmedels- och vattenberedskap	10 000 000
Ökade anslag till jordbruk i norra Sverige	60 000 000
Satsningar på klimatanpassning	100 000 000
Ökade anslag till vandringsleder	250 000 000

Ytterligare åtgärder för ett starkare Sverige	
Kompensation till skogsägare	250 000 000
Ökade anslag till Naturvårdsverket	50 000 000
Stärkt miljöövervakning	30 000 000
Bättre havs- och vattenmiljö	40 000 000
Beivra brott mot sanktioner mot Ryssland	4 000 000
Ökat turismfrämjande	5 000 000
Ökad exportfrämjande verksamhet	7 000 000
Ökad investeringsfrämjande verksamhet	7 000 000
Totalt	2 418 000 000
Finansiering	
Avvisad skattesänkning till förmån för en rättvis skattesänkning för vanligt folk	11 090 000 000
Tillfällig skatt på bankernas övervinster	16 000 000 000
Avvisad bränslebluff	3 170 000 000
Avvisad skattesänkning för de allra rikaste	4 710 000 000
Avskaffat jobbskatteavdrag vid årsinkomster över 1,2 miljoner	5 000 000 000
Skattefri grundnivå och en tredje beskattningsnivå för ISK	3 500 000 000
Stoppa överkompensationen i grundskolan	2 700 000 000
Omprioriteringar inom UO 1, 9, 14, 18, 20 & 24	6 185 000 000
Totalt	52 355 000 000

Förslag till utgiftsramar för 2025

Tusental kronor

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1 Rikets styrelse	20 130 981	-280 000
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	21 734 078	50 000
3 Skatt, tull och exekution	14 812 398	±0
4 Rättsväsendet	86 791 679	145 000
5 Internationell samverkan	2 278 371	±0
6 Försvar och samhällets krisberedskap	169 680 344	±0
7 Internationellt bistånd	44 499 844	1 000 000
8 Migration	11 937 532	±0
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	120 254 872	363 000
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	123 058 927	234 300
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	62 890 360	1 050 000
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	104 531 449	5 369 000
13 Integration och jämställdhet	6 265 767	92 000
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	93 539 399	1 017 000
15 Studiestöd	33 793 466	774 000
16 Utbildning och universitetsforskning	103 845 141	4 710 000
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	16 861 894	1 696 000
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3 240 094	510 000
19 Regional utveckling	4 294 201	2 620 000
20 Klimat, miljö och natur	16 438 897	1 300 000
21 Energi	6 631 297	100 000
22 Kommunikationer	94 447 432	1 675 000
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	21 697 804	155 000
24 Näringsliv	8 315 298	180 000
25 Allmänna bidrag till kommuner	173 107 254	8 126 000
26 Statskuldsräntor m.m.	28 755 200	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	47 761 911	±0
Summa utgiftsområden	1 441 595 890	30 886 300
Minskning av anslagsbehållningar inkl. SSR	-10 567 382	±0
Summa utgifter	1 431 028 508	30 886 300
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-2 984 969	±0
Kassamässig korrigering	370 837	±0
Summa	1 428 414 376	30 886 300

Förslag till utgiftsramar för 2026 och 2027

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Avvikelse från regeringen	
	2026	2027
1 Rikets styrelse	-280	-280
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	50	50
3 Skatt, tull och exekution	±0	±0
4 Rättsväsendet	40	40
5 Internationell samverkan	±0	±0
6 Försvar och samhällets krisberedskap	±0	±0
7 Internationellt bistånd	2 000	4 000
8 Migration	±0	±0
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	363	363
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	234	234
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	1 050	1 050
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	5 369	5 369
13 Integration och jämställdhet	92	92
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	1 017	1 017
15 Studiestöd	774	774
16 Utbildning och universitetsforskning	4 710	4 710
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1 696	1 696
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	810	1 410
19 Regional utveckling	2 620	2 620
20 Klimat, miljö och natur	1 300	1 300
21 Energi	100	100
22 Kommunikationer	1 675	1 675
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	155	155
24 Näringsliv	180	180
25 Allmänna bidrag till kommuner	8 126	8 126
26 Statsskuldräntor m.m.	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	±0	±0
Summa utgiftsområden	32 081	34 681
Minskning av anslagsbehållningar inkl. SSR	±0	±0
Summa utgifter	32 081	34 681
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0
Kassamässig korrigerering	±0	±0
Summa	32 081	34 681

Beräkningar av statens inkomster 2025

Tusental kronor

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1100 Direkta skatter på arbete	786 951 393	11 210 000
1111 Statlig inkomstskatt	64 165 361	9 710 000
1115 Kommunal inkomstskatt	969 640 894	±0
1120 Allmän pensionsavgift	166 628 512	±0
1130 Artistskatt	±0	±0
1140 Skattereduktioner	-413 483 374	1 500 000
1200 Indirekta skatter på arbete	790 968 382	±0
1210 Arbetsgivaravgifter	771 132 212	±0
1240 Egenavgifter	11 730 609	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-53 234 021	±0
1270 Särskild löneskatt	67 582 104	±0
1280 Nedsättningar	-6 800 714	±0
1290 Tjänstegruppliv	558 192	±0
1300 Skatt på kapital	418 599 452	19 500 000
1310 Skatt på kapital, hushåll	92 143 300	3 500 000
1320 Skatt på företagsvinster	225 163 204	±0
1330 Kupongskatt	9 283 504	±0
1340 Avkastningsskatt	29 994 197	±0
1350 Fastighetsskatt	43 127 567	±0
1360 Stämpelskatt	12 906 739	±0
1390 Riskskatt för kreditinstitut	5 980 941	16 000 000
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	728 287 523	2 754 000
1410 Mervärdesskatt	589 617 623	±0
1420 Skatt på alkohol och tobak	31 797 224	±0
1430 Energiskatt	44 545 424	-416 000
1440 Koldioxidskatt	24 533 370	±0
1450 Övriga skatter på energi och miljö	7 469 767	3 170 000
1470 Skatt på vägtrafik	22 472 719	±0
1480 Övriga skatter	7 851 396	±0
1500 Skatt på import	7 933 347	±0
1600 Restförda och övriga skatter	10 709 603	±0
1700 Avgående poster, skatter till EU	-7 933 347	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter	2 735 516 353	33 464 000
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-1 336 433 318	±0
Statens skatteintäkter	1 399 083 035	33 464 000
1900 Periodiseringar	3 062 709	±0
1000 Statens skatteinkomster	1 402 145 744	33 464 000
Övriga inkomster	-28 283 293	2 700 000
2000 Inkomster av statens verksamhet	47 836 598	2 700 000
3000 Inkomster av försåld egendom	5 000 000	±0
4000 Återbetalning av lån	562 931	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	23 921 000	±0

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
6000 Bidrag m.m. från EU	48 770 245	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-154 374 067	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	±0
Inkomster i statens budget	1 373 862 451	36 164 000

Beräkningar av statens inkomster 2026 och 2027

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	
	2026	2027
1100 Direkta skatter på arbete	11 210	11 210
1111 Statlig inkomstskatt	9 710	9 710
1115 Kommunal inkomstskatt	±0	±0
1120 Allmän pensionsavgift	±0	±0
1130 Artistskatt	±0	±0
1140 Skattereduktioner	1 500	1 500
1200 Indirekta skatter på arbete	±0	±0
1210 Arbetsgivaravgifter	±0	±0
1240 Egenavgifter	±0	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	±0	±0
1280 Nedsättningar	±0	±0
1290 Tjänstegruppliv	±0	±0
1300 Skatt på kapital	19 500	19 500
1310 Skatt på kapital, hushåll	3 500	3 500
1320 Skatt på företagsvinster	±0	±0
1330 Kupongskatt	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	±0	±0
1350 Fastighetsskatt	±0	±0
1360 Stämpelskatt	±0	±0
1390 Riskskatt för kreditinstitut	16 000	16 000
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	2 784	2 784
1410 Mervärdesskatt	±0	±0
1420 Skatt på alkohol och tobak	±0	±0
1430 Energiskatt	-416	-416
1440 Koldioxidskatt	±0	±0
1450 Övriga skatter på energi och miljö	3 200	3 200
1470 Skatt på vägtrafik	±0	±0
1480 Övriga skatter	±0	±0
1500 Skatt på import	±0	±0
1600 Restförda och övriga skatter	±0	±0
1700 Avgående poster, skatter till EU	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter	33 494	33 494
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	±0	±0
Statens skatteintäkter	33 494	33 494
1900 Periodiseringar	±0	±0
1000 Statens skatteinkomster	33 494	33 494
Övriga inkomster	2 700	2 700
2000 Inkomster av statens verksamhet	2 700	2 700
3000 Inkomster av försåld egendom	±0	±0
4000 Återbetalning av lån	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	±0	±0

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	
	2026	2027
6000 Bidrag m.m. från EU	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	±0	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	±0
Inkomster i statens budget	36 194	36 194

Offentliga finanser

Utgiftstak för staten

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2025	2026	2027
Takbegränsade utgifter	30 886	32 081	34 681
Budgeteringsmarginal	-30 886	-32 081	-34 681
Utgiftstak för staten	±0	±0	±0

Kommunsektorns finanser

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2025	2026	2027
Kommunernas inkomster	14 935	14 935	14 935
Kommunal inkomstskatt	±0	±0	±0
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0
Statsbidrag under utgiftsområde 25	8 126	8 126	8 126
därav ekonomiska regleringar	±0	±0	±0
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	6 809	6 809	6 809
Utgifter	14 935	14 935	14 935
Finansiellt sparande i kommunsektorn	±0	±0	±0

Den offentliga sektorns finanser

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2025	2026	2027
Offentlig sektors inkomster	36 164	36 194	36 194
Offentlig sektors utgifter	30 886	32 081	34 681
Finansiellt sparande i offentlig sektor	5 278	4 113	1 513
Staten	5 278	4 113	1 513
Ålderspensionssystemet	±0	±0	±0
Kommunsektorn	±0	±0	±0
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	-1,25 %	-0,58 %	0,44 %

Statens budgetsaldo och statsskulden

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2025	2026	2027
Inkomster i statens budget	36 164	36 194	36 194
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	30 886	32 081	34 681
därav statsskuld räntor	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	5 278	4 113	1 513

Inkomster i statens budget

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2025	2026	2027
Direkta skatter på arbete	11 210	11 210	11 210
Indirekta skatter på arbete	±0	±0	±0
Skatt på kapital	19 500	19 500	19 500
Skatt på konsumtion och insatsvaror	2 754	2 784	2 784
Offentliga sektorns skatteintäkter	33 464	33 494	33 494
avgår skatter till andra sektorer	±0	±0	±0
Statens skatteintäkter	33 464	33 494	33 494
Periodiseringar	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	33 464	33 494	33 494
Övriga inkomster	2 700	2 700	2 700
Inkomster i statens budget	36 164	36 194	36 194

Utgiftsramar per utgiftsområde

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	190 463	±0
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	1 114 343	±0
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	1 100 317	±0
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	340 000	±0
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	133 625	±0
2:5 Riksrevisionen	390 897	±0
3:1 Sametinget	70 721	±0
4:1 Regeringskansliet m.m.	10 431 470	-420 000
5:1 Länsstyrelserna m.m.	4 180 845	±0
6:1 Allmänna val och demokrati	198 640	31 000
6:2 Justitiekanslern	95 967	±0
6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	219 119	±0
6:4 Valmyndigheten	170 715	±0
6:5 Stöd till politiska partier	169 200	±0
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter	53 851	18 000
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	157 771	41 000
8:1 Mediestöd	991 119	50 000
8:2 Mediemyndigheten	88 182	±0
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	33 736	±0
Summa	20 130 981	-280 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Statskontoret	113 142	±0
1:2 Kammarkollegiet	165 671	±0
1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	25 550	±0
1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor	2 443	±0
1:5 Statliga tjänstepensioner m.m.	17 295 000	±0
1:6 Finanspolitiska rådet	12 133	±0
1:7 Konjunkturinstitutet	74 837	±0
1:8 Ekonomistyrningsverket	224 363	±0
1:9 Statistiska centralbyrån	687 238	±0
1:10 Bidragsfastigheter	440 000	±0
1:11 Finansinspektionen	846 586	±0
1:12 Riksgäldskontoret	392 878	±0
1:13 Bokföringsnämnden	14 752	±0
1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter	170 458	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:15 Statens servicecenter	937 147	50 000
1:16 Finansmarknadsforskning	30 753	±0
1:17 Upphandlingsmyndigheten	103 508	±0
1:18 Utbetalningsmyndigheten	197 619	±0
Summa	21 734 078	50 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Skatteverket	9 184 087	±0
1:2 Tullverket	3 174 486	±0
1:3 Kronofogdemyndigheten	2 453 825	±0
Summa	14 812 398	±0

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Polismyndigheten	45 211 735	±0
1:2 Säkerhetspolisen	2 757 388	±0
1:3 Åklagarmyndigheten	2 788 478	±0
1:4 Ekobrottsmyndigheten	1 139 882	±0
1:5 Sveriges Domstolar	8 178 880	±0
1:6 Kriminalvården	20 432 298	±0
1:7 Brottsförebyggande rådet	308 695	40 000
1:8 Rättsmedicinalverket	664 682	±0
1:9 Brottsofffermyndigheten	62 700	±0
1:10 Ersättning för skador på grund av brott	221 953	±0
1:11 Rättsliga biträden m.m.	4 305 857	±0
1:12 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	90 987	±0
1:13 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	19 174	±0
1:14 Bidrag till brottsförebyggande arbete	138 157	±0
1:15 Säkerhets- och integritetsskydds nämnden	42 660	±0
1:16 Domarnämnden	12 153	±0
1:17 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	416 000	±0
99:1 Akuta åtgärder vid gängkriminalitet	±0	100 000
99:2 Utreda RICO	±0	5 000
Summa	86 791 679	145 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Avgifter till internationella organisationer	1 449 774	±0
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	185 456	±0
1:3 Inspektionen för strategiska produkter	163 083	±0
1:4 Svenska institutet	136 287	±0
1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser	343 771	±0
Summa	2 278 371	±0

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	66 245 663	±0
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	2 799 759	±0
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	59 558 871	±0
1:4 Forskning och teknikutveckling	1 251 905	±0
1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	15 522	±0
1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk	450 310	±0
1:7 Officersutbildning m.m.	351 266	±0
1:8 Försvarets radioanstalt	2 859 348	±0
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	572 134	±0
1:10 Nämnder m.m.	8 786	±0
1:11 Försvarets materielverk	3 963 946	±0
1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen	11 786	±0
1:13 Myndigheten för totalförsvarsanalys	85 518	±0
1:14 Stöd till Ukraina	22 740 000	±0
2:1 Kustbevakningen	1 890 822	±0
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	506 850	±0
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580	±0
2:4 Krisberedskap	2 391 608	±0
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	444 671	±0
2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2 030 260	±0
2:7 Statens haverikommission	65 802	±0
2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar	156 248	±0
2:9 Rakel Generation 2	668 481	±0
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	583 208	±0
Summa	169 680 344	±0

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Biståndsverksamhet	42 420 943	1 000 000
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 772 698	±0
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	18 142	±0
1:4 Folke Bernadotteakademien	213 219	±0
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000	±0
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	24 842	±0
Summa	44 499 844	1 000 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 8 Migration

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Migrationsverket	5 298 736	100 000
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	4 133 000	±0
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	280 013	-100 000
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	915 179	±0
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	170 800	±0
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	264 602	±0
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	325 202	±0
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	550 000	±0
Summa	11 937 532	±0

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Socialstyrelsen	880 788	±0
1:2 Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	97 461	±0
1:3 Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	199 704	±0
1:4 Tandvårdsförmåner	8 479 684	±0
1:5 Bidrag för läkemedelsförmånerna	41 087 000	±0
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	11 201 986	3 000 000
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden	779 592	±0
1:8 Bidrag till psykiatri	3 620 393	±0
1:9 Läkemedelsverket	203 110	±0
1:10 E-hälsomyndigheten	264 925	±0
1:11 Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna	7 480 000	-2 000 000
1:12 Inspektionen för vård och omsorg	904 853	±0
1:13 Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	44 404	±0
1:14 Civilt försvar inom hälso- och sjukvård	1 732 500	±0
2:1 Folkhälsomyndigheten	561 718	±0
2:2 Insatser för vaccinberedskap	120 500	135 000

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
2:3 Bidrag till WHO	46 665	±0
2:4 Insatser mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar	127 502	±0
2:5 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel	92 796	±0
2:6 Stöd till främjande av en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga	792 000	-792 000
2:7 Stöd för att förebygga ohälsa och ensamhet bland äldre	100 000	±0
3:1 Myndigheten för delaktighet	71 441	±0
3:2 Bidrag till funktionshindersorganisationer	208 742	±0
4:1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	41 891	±0
4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	819 714	±0
4:3 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	263 237	±0
4:4 Kostnader för statlig assistansersättning	26 922 874	±0
4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	6 623 990	±0
4:6 Statens institutionsstyrelse	2 391 439	±0
4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	3 043 801	±0
5:1 Barnombudsmannen	28 460	±0
5:2 Barnets rättigheter	82 261	±0
6:1 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Förvaltning	57 938	±0
6:2 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	881 503	20 000
Summa	120 254 872	363 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	53 898 438	±0
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	51 651 800	234 300
1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning	1 471 000	±0
1:4 Arbetsskadeersättningar m.m.	2 322 000	±0
1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	36 988	±0
1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen	1 436 700	±0
1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader	1 413 652	±0
2:1 Försäkringskassan	10 750 646	±0
2:2 Inspektionen för socialförsäkringen	77 703	±0
Summa	123 058 927	234 300

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Garantipension till ålderspension	32 273 200	±0
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	7 753 500	±0
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	14 409 300	1 050 000
1:4 Äldreförsörjningsstöd	1 530 000	±0
1:5 Inkomstpensionstillägg	6 093 000	±0
2:1 Pensionsmyndigheten	831 360	±0
Summa	62 890 360	1 050 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Barnbidrag	32 048 147	4 463 000
1:2 Föräldraförsäkring	50 765 281	±0
1:3 Underhållsstöd	2 753 953	±0
1:4 Adoptionsbidrag	14 784	±0
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	1 123 300	±0
1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	6 637 908	±0
1:7 Pensionsrätt för barnår	7 747 900	±0
1:8 Bostadsbidrag	3 440 176	906 000
Summa	104 531 449	5 369 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Integrationsåtgärder	98 925	±0
1:2 Kommunersättning vid flyktingmottagande	4 964 625	±0
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	142 746	±0
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	105 919	±0
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	571 039	±0
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	166 350	±0
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	48 163	±0
4:1 Åtgärder mot utanförskap	168 000	92 000
Summa	6 265 767	92 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 514 359	300 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	44 161 580	±0
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	6 995 286	2 451 000
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	20 822 749	±0
1:5 Nystartsjobb och etableringsjobb	4 064 871	-2 000 000
1:6 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	129 937	±0
1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027	1 584 000	±0
1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	50 001	±0
1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	85 031	±0
1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet	65 122	±0
1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8 303	±0
1:12 Bidrag till lönegarantiersättning	2 250 000	±0
1:13 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 480 936	111 000
1:14 Grundläggande omställnings- och kompetensstöd	3 091 000	±0
2:1 Arbetsmiljöverket	920 884	100 000
2:2 Arbetsdomstolen	37 924	±0
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	43 722	±0
2:4 Medlingsinstitutet	68 110	25 000
2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	53 584	±0
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	112 000	30 000
Summa	93 539 399	1 017 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 15 Studiestöd

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Studiehjälp	4 544 297	±0
1:2 Studiemedel	20 438 576	774 000
1:3 Omställningsstudiestöd	4 877 000	±0
1:4 Statens utgifter för räntor på studielån	2 319 551	±0
1:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	63 150	±0
1:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	27 000	±0
1:7 Studiestartsstöd	300 000	±0
1:8 Centrala studiestödsnämnden	1 204 748	±0
1:9 Överklagandenämnden för studiestöd	19 144	±0
Summa	33 793 466	774 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Statens skolverk	1 342 316	±0
1:2 Statens skolinspektion	629 618	±0
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	894 119	±0
1:4 Sameskolstyrelsen	64 440	±0
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	6 094 885	200 000
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	269 837	±0
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	4 560 000	330 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	204 720	±0
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	118 582	±0
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	1 097 526	±0
1:11 Skolforskningsinstitutet	47 007	±0
1:12 Praktisknära skolforskning	36 043	±0
1:13 Bidrag till lärarlöner	4 875 000	±0
1:14 Särskilda insatser inom skolområdet	163 418	30 000
1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling	8 243 000	3 000 000
1:16 Bidrag till vissa studier	17 525	±0
1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning	4 156 422	650 000
1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan	171 383	±0
1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	4 010 383	100 000
2:1 Universitetskanslersämbetet	173 554	±0
2:2 Universitets- och högskolerådet	227 348	±0
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 182 340	6 500
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 535 797	±0
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 533 879	4 900
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 642 263	±0
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 510 004	6 600
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 882 329	±0
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 069 522	11 200
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 920 621	±0
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 680 969	9 600
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 329 980	±0
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 860 065	4 900

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 149 738	±0
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	849 860	±0
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 888 686	±0
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 415 763	16 000
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 011 242	±0
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	815 936	±0
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	467 765	±0
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	818 759	1 800
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	307 884	±0
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 274 706	8 600
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	420 989	±0
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	956 771	600
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	347 661	±0
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	671 582	7 400
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	309 992	±0
2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 139 603	3 500
2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	323 684	±0
2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	738 969	2 000
2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	304 899	±0
2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	310 692	±0
2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	118 379	±0
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	232 369	±0
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	60 094	±0
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	131 673	±0
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	37 689	±0
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	605 687	1 400

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	114 574	±0
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	513 824	4 300
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	118 193	±0
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	560 129	2 400
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	125 498	±0
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	493 750	1 500
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	111 415	±0
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	481 860	2 500
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	107 351	±0
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	381 919	600
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	71 916	±0
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	454 954	1 700
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	101 197	±0
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	195 309	±0
2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå	24 000	±0
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	75 800	±0
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	14 079	±0
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	154 795	±0
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå	24 146	±0
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	505 232	900
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	135 511	±0
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	47 430	±0
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	46 185	±0
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	4 210 776	1 100
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	1 332 722	200 000
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	703 061	±0
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 983 963	±0
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	70 980	±0
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	8 439 046	100 000

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	420 061	±0
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	209 513	±0
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	1 345 356	±0
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	54 314	±0
3:6 Institutet för rymdfysik	64 659	±0
3:7 Kungl. biblioteket	464 751	±0
3:8 Polarforskningssekreteriatet	70 712	±0
3:9 Sunet	49 183	±0
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	5 700	±0
3:11 Etikprövningsmyndigheten	57 418	±0
3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	11 750	±0
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	80 695	±0
3:14 Gentekniknämnden	5 045	±0
4:1 Internationella program	81 589	±0
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	32 186	±0
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	11 684	±0
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	24 943	±0
Summa	103 845 141	4 710 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Statens kulturråd	76 668	±0
1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	454 582	192 000
1:3 Skapande skola	226 464	±0
1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	45 153	±0
1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 753	±0
1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet	1 689 455	200 000
1:7 Myndigheten för kulturanalys	20 318	±0
2:1 Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner	1 134 044	±0
2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	249 098	±0
2:3 Statens musikverk	105 775	±0
3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	203 678	±0
3:2 Myndigheten för tillgängliga medier	150 931	±0
3:3 Institutet för språk och folkminnen	76 566	±0
4:1 Statens konstråd	12 096	±0
4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	42 518	±0
4:3 Nämnden för hemslöjdsfrågor	11 947	±0
4:4 Bidrag till bild- och formområdet	45 608	±0
5:1 Konstnärsnämnden	24 829	±0
5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer	558 530	±0
6:1 Riksarkivet	509 579	±0
7:1 Riksantikvarieämbetet	325 784	±0

7:2	Bidrag till kulturmiljövård	299 782	5 000
7:3	Kyrkoantikvarisk ersättning	490 000	±0
7:4	Bidrag till arbetslivsmuseer	8 000	±0
8:1	Centrala museer: Myndigheter	1 556 061	100 000
8:2	Centrala museer: Stiftelser	275 714	±0
8:3	Bidrag till vissa museer	79 218	±0
8:4	Forum för levande historia	64 036	±0
8:5	Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	80	±0
9:1	Myndigheten för stöd till trossamfund	19 032	±0
9:2	Stöd till trossamfund	82 700	±0
10:1	Filmstöd	554 444	±0
11:1	Sändningar av TV Finland	9 574	±0
11:2	Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	3 531	±0
11:3	Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	733	±0
11:4	Stöd till taltidningar	43 406	±0
12:1	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	66 805	±0
12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	290 680	±0
12:3	Särskilda insatser inom ungdomspolitiken	2 000	±0
13:1	Stöd till idrotten	2 126 811	645 000
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	52 164	50 000
13:3	Stöd till friluftorganisationer	104 785	75 000
13:4	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	±0
13:5	Insatser för den ideella sektorn	273 758	±0
14:1	Statsbidrag till studieförbund	1 641 023	350 000
14:2	Statsbidrag till folkhögskolor	2 446 760	75 000
14:3	Bidrag till tolkutbildning	57 331	±0
14:4	Särskilt utbildningsstöd	227 158	±0
15:1	Spelinspektionen	97 932	±0
99:1	Nationell samordning av utlåning av fritidsutrustning till barn och unga	±0	4 000
Summa		16 861 894	1 696 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen	
1:1	Bostadspolitisk utveckling	253 000	-150 000
1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	12 500	±0
1:3	Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	43 000	±0
1:4	Boverket	302 277	100 000
1:5	Statens geotekniska institut	57 752	±0
1:6	Lantmäteriet	871 006	±0
1:7	Energieffektivisering av flerbostadshus	40 000	460 000
1:8	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	1 370 000	±0
2:1	Konsumentverket	183 226	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
2:2 Allmänna reklamationsnämnden	66 392	±0
2:3 Fastighetsmäklarinspektionen	36 258	±0
2:4 Åtgärder på konsumentområdet	1 559	15 000
2:5 Bidrag till miljömärkning av produkter	3 124	±0
99:1 Kommunal konsumentvägledning	±0	85 000
Summa	3 240 094	510 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 19 Regional utveckling

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Regionala utvecklingsåtgärder	2 012 337	120 000
1:2 Transportbidrag	549 864	±0
1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027	1 732 000	±0
99:1 En tankrabatt för vanligt folk	±0	2 500 000
Summa	4 294 201	2 620 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Naturvårdsverket	651 691	50 000
1:2 Miljöövervakning m.m.	388 714	30 000
1:3 Åtgärder för värdefull natur	1 352 035	250 000
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	1 064 318	-250 000
1:5 Miljöforskning	93 825	±0
1:6 Kemikalieinspektionen	306 833	±0
1:7 Avgifter till internationella organisationer	337 431	±0
1:8 Åtgärder för minskade kväveutsläpp till luft i jordbrukssektorn	100 000	±0
1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	308 632	±0
1:10 Klimatanpassning	89 500	100 000
1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 326 565	40 000
1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	263 450	±0
1:13 Internationellt miljösamarbete	52 400	±0
1:14 Skydd av värdefull natur	1 185 500	250 000
1:15 Havs- och vattenmyndigheten	360 516	±0
1:16 Klimatinvesteringar	3 495 000	250 000
1:17 Klimatpremier	2 313 000	±0
1:18 Industriklivet	1 345 000	500 000
1:19 Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	115 000	±0
1:20 Driftstöd för bio-CCS	15 000	±0
1:21 Åtgärder inom ramen för den sociala klimatfonden	10 000	±0
2:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	137 079	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
2:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	1 127 408	80 000
Summa	16 438 897	1 300 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 21 Energi

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Statens energimyndighet	585 557	±0
1:2 Insatser för energieffektivisering	415 000	100 000
1:3 Energiforskning	1 647 723	-100 000
1:4 Energimarknadsinspektionen	234 039	±0
1:5 Energiplanering	790 000	±0
1:6 Avgifter till internationella organisationer	33 328	±0
1:7 Elsäkerhetsverket	79 650	±0
1:8 Laddinfrastruktur	930 000	±0
1:9 Biogasstöd	985 000	±0
1:10 Energiberedskap	198 000	±0
1:11 Elberedskap	733 000	±0
99:1 Snabbhetsbonus vindkraft	±0	100 000
Summa	6 631 297	100 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 22 Kommunikationer

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	41 028 989	±0
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	40 302 196	500 000
1:3 Trafikverket	1 539 222	±0
1:4 Ersättning för sjöräddning och fritidsbåtsändamål	194 308	±0
1:5 Ersättning för viss kanal- och slussinfrastruktur	62 284	±0
1:6 Ersättning avseende flygplatser	296 013	±0
1:7 Trafikavtal	1 006 000	300 000
1:8 Viss internationell verksamhet	30 557	±0
1:9 Statens väg- och transportforskningsinstitut	89 741	±0
1:10 Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	950 000	±0
1:11 Trängselskatt i Stockholm	1 723 381	±0
1:12 Transportstyrelsen	2 660 987	500 000
1:13 Trafikanalys	75 745	±0
1:14 Trängselskatt i Göteborg	745 253	±0
1:15 Sjöfartsstöd	1 550 000	300 000
1:16 Internationell tågtrafik	95 000	±0
1:17 Infrastruktur för flygtrafiktjänst	379 000	±0
1:18 Lån till körkort	31 466	75 000
1:19 Obemannad luftfart	30 000	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
2:1 Post- och telestyrelsen	247 926	±0
2:2 Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	106 278	±0
2:3 Grundläggande betaltjänster	25 037	±0
2:4 Informationsteknik och telekommunikation	58 844	±0
2:5 Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	819 014	±0
2:6 Myndigheten för digital förvaltning	270 297	±0
2:7 Digital förvaltning	129 894	±0
Summa	94 447 432	1 675 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Skogsstyrelsen	584 367	±0
1:2 Insatser för skogsbruket	594 373	±0
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt	227 537	±0
1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet	156 088	±0
1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	9 933	15 000
1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	133 349	±0
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	67 778	±0
1:8 Statens jordbruksverk	860 851	±0
1:9 Bekämpning av växtskadegörare	21 000	±0
1:10 Gårdsstöd m.m.	7 661 258	±0
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	169 000	±0
1:12 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	2 230 300	±0
1:13 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitiken andra pelare 2023–2027	1 942 500	±0
1:14 Livsmedelsverket	527 849	±0
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	246 160	±0
1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	57 413	±0
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 198 387	130 000
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	773 062	±0
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	34 830	±0
1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	24 116	±0
1:21 Åtgärder på fjällägenheter	1 529	±0
1:22 Främjande av rennäringen m.m.	135 915	±0
1:23 Sveriges lantbruksuniversitet	2 342 374	±0
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	818 664	±0
1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1 177	±0
1:26 Slakterikontroll	165 137	±0
1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	356 000	10 000
1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	96 857	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	260 000	±0
Summa	21 697 804	155 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Verket för innovationssystem	286 870	±0
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 410 855	150 000
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	881 268	±0
1:4 Tillväxtverket	426 447	–10 000
1:5 Näringslivsutveckling	254 042	–13 000
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	75 303	±0
1:7 Turismfrämjande	109 613	5 000
1:8 Sveriges geologiska undersökning	404 039	±0
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 923	±0
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	14 000	±0
1:11 Bolagsverket	152 881	30 000
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	12 327	±0
1:13 Konkurrensverket	216 726	±0
1:14 Konkurrensforskning	10 804	±0
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	39 910	±0
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	68 850	±0
1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag	11 000	±0
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	16 860	±0
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	18 000	±0
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	269 472	±0
1:21 Patent- och registreringsverket	356 807	±0
1:22 Stöd vid korttidsarbete	365 000	±0
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	36 259	±0
2:2 Kommerskollegium	115 250	4 000
2:3 Exportfrämjande verksamhet	484 367	7 000
2:4 Investeringsfrämjande	103 772	7 000
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	23 517	±0
2:6 Bidrag till standardiseringen	45 136	±0
2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	100 000	±0
Summa	8 315 298	180 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Kommunalekonomisk utjämning	166 750 052	6 576 000
1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	6 092 052	±0
1:3 Bidrag till kommunalekonomiska organisationer	7 150	±0
1:4 Tillfälligt stöd till enskilda regioner	250 000	-250 000
1:5 Bidrag för stärkt effektivitet i kommunsektorn	8 000	±0
99:1 Punktmarkera unga på glid	±0	1 500 000
99:4 Bidrag till befolkningsmässigt mindre kommuner	±0	300 000
Summa	173 107 254	8 126 000

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Räntor på statsskulden	28 600 000	±0
1:2 Oförutsedda utgifter	10 000	±0
1:3 Riksgäldskontorets provisionsutgifter	145 200	±0
Summa	28 755 200	±0

Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	47 761 911	±0
Summa	47 761 911	±0

Magdalena Andersson (S)

Mikael Damberg (S)

Johan Löfstrand (S)

Peter Hultqvist (S)

Ardalan Shekarabi (S)

Fredrik Olovsson (S)

Niklas Karlsson (S)

Anders Ygeman (S)

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Lena Hallengren (S)

Teresa Carvalho (S)

Jennie Nilsson (S)

Matilda Ernkrans (S)

Ida Karkiainen (S)

Lawen Redar (S)

Anna-Caren Säterberg (S)

Gunilla Svantorp (S)

Åsa Westlund (S)

Morgan Johansson (S)

Heléne Björklund (S)

Mattias Jonsson (S)